

ՄԵՐ ԱՆԿԻՒՆԷՆ

Իրանի Դերակատարութիւնը Եւ Մոսկուայի Դիրքորոշումը

Մոսկուայի մէջ կայացաւ Հայաստանի վարչապետ Նիկոլ Փաշինեանի եւ Ռուսաստանի նախագահ վլատիմիր Փութինի միջեւ հերթական հանդիպումը՝ յատկապէս քննարկելու համար 44-օրեայ պատերազմին յաջորդած եւ Նոյեմբեր 9-ին ու Յունուար 11-ին ստորագրուած՝ Ռուսաստան-Հայաստան-Ատրպէյճան համաձայնութիւններու կատարման հարցերը:

Այդ երկու փաստաթուղթերու բովանդակութեան եւ պայմաններուն շուրջ Հայաստանի եւ Ատրպէյճանի մեկնաբանութիւններուն մէջ կան էական տարբերութիւններ: Պաշտօնական Պաքուն կը պահանջէ Ձանգեզուրի վրայով միջանցք՝ դէպի Նախիջեւան, իսկ երեւան կը շարունակէ պնդել որ, համաձայնագիրներուն մէջ նման միջանցքի մասին խօսք չկայ եւ այդ հարցը քննարկման առարկայ չէ: Հայաստան պատրաստակամութիւն կը յայտնէ վերացնել շրջափակումները ու երկուստեք բանալ բոլոր ճանապարհներն ու հաղորդակցութեան միջոցները:

Պաքու իր տեսակետը պարտադրելու համար պատերազմէն ասդին կը դիմէ սադրիչ գործողութիւններու, այն յոյսով որ Հայկական կողմը, որ պատերազմէն դուրս եկաւ պարտուած ու տկարացած, ուշ թէ կանուխ պիտի ընդունի խաղի իր պայմանները:

Երեւան մինչեւ օրս կը մնայ իր տեսակետին վրայ: Այս շաբաթ եւս Ազգային Անվտանգութեան Խորհուրդի քարտուղար Արմէն Գրիգորեանի միջոցաւ յայտարարուեցաւ որ, միջանցքի հարց երբեք չէ քննարկուած, ներկայիս չի քննարկուիր եւ պիտի չքննարկուի այսուհետեւ եւս: «Այս թեման այլեւս փակուած է: Հայաստանի ամբողջ տարածքը վերահսկելու է Հայաստանի Հանրապետութիւնը», շեշտեց Գրիգորեան այդպիսով անուղղակի պատասխանելով նաեւ որոշ քաղաքական մեկնաբաններու արտայայտած կարծիքներուն, որոնց համաձայն միջանցքի հարցը կրնայ լուծուիլ եթէ այդ վերահսկուի Ռուսական զօրքերուն կողմէ:

Փաշինեան-Փութին նախորդ հանդիպումի ընթացքին, որ տեղի ունեցաւ Հայաստանի արտաքին խորհրդարանական ընտրութիւնէն անմիջապէս ետք, Ռուսաստանի նախագահը շնորհաւորել է տեղի Փաշինեանին ընտրութիւններուն արձանագրած յաղթանա-

Մոսկուայի Մէջ Կայացաւ Փաշինեան-Փութին Հերթական Հանդիպումը

Հոկտեմբեր 12-ին, Մոսկուայի մէջ կայացաւ Հայաստանի վարչապետ Նիկոլ Փաշինեանի եւ Ռուսաստանի նախագահ վլատիմիր Փութինի միջեւ հերթական հանդիպումը, որ չորրորդն էր այս տարու ընթացքին:

Հանդիպումի սկսնաւորութեան Ռուսաստանի նախագահը լրագրողներու ներկայութեան ըսաւ. «Մեր այսօրուայ հիմնական հարցը տարածաշրջանային կարգաւորումն է՝ երկարաժամկէտ կտրուած քով», Մոսկուայի մէջ Նիկոլ Փաշինեանը ընդունած ատեն ըսած է վլատիմիր Փութին: Ռուսաստանի նախագահը նշած է, որ Հայաստանի վարչապետի հետ պիտի քննարկեն ընթացիկ հարցերը թէ՛ պաշտօնական եւ թէ՛ ոչ պաշտօնական միջավայրի մէջ:

Իր պատասխան խօսքին մէջ Փաշինեան ըսաւ. «Ղարաբաղեան խնդիրը մնում է չկարգաւորուած, խնդրի լուծման, ինչպէս նաեւ Հարաւային Կովկասում անվտանգութեան ապահովման հարցում Ռուսաստանն առանցքային դեր է խաղում»:

Հայաստանի կառավարութեան աղբիւրները յայտնած են որ, երկու երկիրներու ղեկավարները քննարկած են Նոյեմբեր 9-ի եւ Յունուար 11-ի եռակողմ յայտարարութիւններու իրագործման ընթացքին,

Նիկոլ Փաշինեան նախագահ վլատիմիր Փութին՝ Մոսկուայի մէջ կայացած հանդիպումի ընթացքին

տարածաշրջանի կայունութեան ամրապնդման, տնտեսական կապերու վերականգնման հետագայ քայլերուն ու տեղի ունեցող զարգացումներուն վերաբերող հարցեր:

Նիկոլ Փաշինեան ու վլատիմիր Փութին անդրադարձած են նաեւ հայ-ռուսական դաշնակցային յարաբերութիւններու օրակարգին, ինչպէս նաեւ համարկման միաւորումներու հետագայ փոխգործակցութեան վերաբերող հարցերուն:

Ռուս մեկնաբանները նկատած են, որ Փաշինեան-Փութին Մոսկուայի մէջ տեղի ունեցող հերթական բանակցութիւնները պիտի անցնին Հարաւային Կովկասի իրավիճակի նոր լարուածութեան եւ իրանատրպէյճանական փոխադարձ կոշտ յայտարարութիւններու ֆոնին:

Ռուսաստանեան «Քոմերսանթ» թերթը, չղում ընելով Հա-

Արեւմտեան ԱՄՆ-ի Ս. Դ. Հնչակեան Կուսակցութեան Եւ Հ. Յ. Դաշնակցութեան Հանդիպում

ՍԴՀԿ-ՀՅԴ հանդիպումի մասնակիցները

Ուրբաթ՝ Հոկտեմբեր 8, 2021-ին, Արեւմտեան Ամերիկայի Սոցեալ Դեմոկրատ Հնչակեան Կուսակցութեան վարիչ Մարմինի եւ Հայ Յեղափոխական Դաշնակցութեան Կեդրոնական Կոմիտէի ներկայացուցիչներուն միջեւ կայացաւ հանդիպում մը Կլէնտէյլի մէջ, այժմէական նիւթերու շուրջ: Այս հանդիպման ՍԴՀԿ-ի կողմէ կը մասնակցէին՝ վազգէն Խոտանեան (Ատենապետ), Գաբրիէլ Մոլոյեան եւ

Միհրան Խաչատուրեան: ՀՅԴ-ի կողմէ՝ Տարօն Տէր Խաչատուրեան (Ատենապետ), Զարեհ Աճեմեան եւ Գարեգին Խանճեան:

Հանդիպման ընթացքին բնականաբար քննարկուեցան կազմակերպական եւ գաղութային հարցեր, յատկապէս Արեւմտեան ԱՄՆ-ի մէջ օրըստօրէ ոււճացող հայութեան թիւի եւ անոր քաղաքական

Ֆրանսա, Ռուսաստան Եւ ԱՄ Կ'աշխատին Ղարաբաղի Հարցով Համաձայնագրի Ուղղութեամբ. Ըսած է Ֆրանսայի Դեսպանը

«Ֆրանսան, Ռուսաստանի եւ Միացեալ Նահանգներու հետ միասին կ'աշխատի Ղարաբաղի վերաբերեալ տեւական համաձայնագրի կնքման ուղղութեամբ», Հոկտեմբեր 12-ին «Ազատութիւն» ռատիոկայանի հետ զրոյցի ընթացքին յայտարարեց Հայաստանի մօտ Ֆրանսայի նորանշանակ դեսպան՝ Անն Լուչոն:

Դեսպանը մանրամասնութիւններ չչայտնեց, սակայն հարկ համարեց ընդգծել ԵԱՀԿ Մինսքի խումբի բոլոր երեք համանախագահող երկիրներու մասնակցութիւնը այդ գործընթացին. - «Տեղեակ էք, որ ես այստեղ՝ Հայաստանի մէջ ներգրաւուած չեմ ԵԱՀԿ Մինսքի խումբի աշխատանքներուն մէջ: Գործընկեր ունիմ՝ Ստեֆան վիսքոնթին, որ Ֆրանսայի ներկայացուցիչն է ԵԱՀԿ Մինսքի

ԼՈՒՐԵՐ

«Հանրուրիները Պետք է Ստանայ Ամբողջական Պատասխաններ 44-Օրեայ Պատերազմի Հանգամանքներուն Վերաբերեալ». Փաշինեան

«Շատ կարեւոր եմ համարում, որ պէտք է մեր հանրութիւնն ստանայ ամբողջական պատասխաններ 44-օրեայ պատերազմի հանգամանքների, տեղի ունեցած ամբողջ պատկերի վերաբերեալ», - այսօր Քննչական կոմիտէին ներս յայտարարած է Նիկոլ Փաշինեան՝ նշելով, որ Ազգային ժողովի քննիչ յանձնաժողովը այդ լայն համաթեքսթին աւելի ընդարձակ կ'անդրադառնայ:

Վարչապետը կոմիտէ էր կառուցի կազմաւորման 7-ամեակի կապակցութեամբ:

Փաշինեան այսօր՝ Հոկտեմբեր 8-ին կարեւորած է նաեւ պատերազմի հանգամանքներուն հետ կապուած քրէական գործերու արդիւնաւէտ նախաքննութիւնը՝ շեշտելով, որ պէտք է հանրութիւնը եւ նահատակներու հարազատները յստակ հարցերուն ստանան յստակ պատասխաններ:

«Ընդ որում, այստեղ որեւէ

կանխավարկած նկատի ունենալը կը լինի ճակատագրական սխալ: Պարզապէս պէտք է ձեւակերպուած հարցերն ստանան առարկայական պատասխաններ, որ պէտք է մեղաւորութեան կամ անմեղութեան մասին պնդումները հիմնուած չլինեն անհատական ընկալումների եւ իրավիճակի ոչ ամբողջական պատկերացման վրայ», - ըսած է Փաշինեան:

Նշելով, որ Քննչական կոմիտէի համապատասխան ստորաբաժանումը այժմ կը քննէ պատերազմի ընթացքին գինուորական ծառայութեան կարգի դէմ ուղղուած յանցագործութիւններու վերաբերեալ քրէական գործերը՝ Քննչական կոմիտէի նախագահ՝ Արգիշտի Քեարամեանը շեշտած է, որ կոմիտէն ի գործու է իրագործել բազմակողմանի եւ առարկայական քննութիւն՝ 44-օրեայ պատերազմի հանգամանքները լիարժէք բացայայտելու եւ հասարակութեան ներկայացնելու նպատակով:

Վարդան Ղուկասեանի Կողմէ Օտարուած Համայնքային Գոյքի Վրայ Կալանք Դրուած Է

Գիւմրի գտնուող պետական ու համայնքային գոյքը, որուն առնչուող դրուագներով մեղադրանք առաջադրուած է նախկին քաղաքապետ՝ Վարդան Ղուկասեանին, կալանքի տակ դրուած է:

13 տարի Գիւմրիի քաղաքապետի պաշտօնը գրաւած Ղուկասեանին դեռ ամրան մեղադրանք առաջադրուած էր պաշտօնէական լիազօրութիւնները չարաշահելու եւ պաշտօնէական կեղծիք կատարելու 38 դրուագներով: Նախկին քաղաքապետը հարցաքննած են, անոր նկատմամբ խափանման միջոց ընտրուած է ստորագրութիւնը չհեռանալու մասին: Ըստ իրաւապահներուն՝ Ղուկասեանը 2001-2011 թուականներու ընթացքին ուղղակի վաճառքով կամ աճուրդով պետական ու համայնքային շարք մը հողամասեր ու շէնքեր օտարած է իրեն կամ այլ անձերու: Ընդ որում, եղած է գոյք, որու օտարումը ընդհանրապէս օրէնքով արգիւնուած էր:

«Ազատութիւն»ին տուած հարցազրոյցի ընթացքին պաշտօնավարման ընթացքին բազմաթիւ աղմկայարոյց պատմութիւններու կեղծոնը եղած Վարդան Ղուկասեան քաղաքական պատուէր որա-

Գիւմրիի նախկին քաղաքապետ Վարդան Ղուկասեան

կած էր իրեն առաջադրուած մեղադրանքը, պնդած էր, թէ վաղեմութեան ժամկէտ անցած է:

Անօրինական օտարուած գոյքերէն մէկը Գիւմրիի կեդրոնական զբօսայգիի մէկ հատուածն է, ուր կառուցուած է Ղուկասեաններու ընտանիքին պատկանող «Օագիս» սրճարանը: Քաղաքային իշխանութիւնը այգին տրամադրած է «Թումոյին», բայց ճարտարագիտական ստեղծարար կեղծոնը չի կրնար սկսիլ բարեկարգումը, քանի դեռ չէ լուծուած սրճարանի քանդուելու հարցը:

Վճռաբեկի Պահանջով Դատարանը Կը ՔՐՈՒ Աշոտ Մինասեանը Կալանաւորելու Հարցը

Վճռաբեկ դատարանը մասնակի բաւարարած է Միսիսի Չոկատի հրամանատար, «Աշոտ Երկաթ» մականունու հարցի, Աշոտ Մինասեանի նկատմամբ խափանման միջոց կալանքի կիրառման վերաբերեալ դատախազութեան բողոքը:

2020 թուականի Նոյեմբեր 9-ի հրադարարի յայտարարութեանէն օրեր անց ԱԱԾ-ն հաղորդեց, որ յանցագործութեան նախապատրաստութեան փուլին կանխած է խոստումը մը անձերու կողմէ նախնական համաձայնութեամբ պետական գործիչի սպանութիւնը եւ բռնութիւն գործարարներու միջոցով Հայաստանի կառավարութեան լիազօրութիւններուն տիրանալը, ինչ-

պէս նաեւ բացայայտած է խոստումը մը անձերու կողմէ այդ նպատակով ապօրինի կերպով գէնք, ռազմամթերք եւ պայթուցիկ նիւթեր ձեռք բերելու եւ պահելու դէպքեր:

Այս գործով ձերբակալուեցան շարք մը անձեր, անոնց կարգին՝ «Հայրենիք» կուսակցութեան ղեկավար՝ Արթուր Վանէցեանը, ՀՀ ԱԺ հանրապետական կուսակցութեան խմբակցութեան ղեկավար՝ Վահրամ Պաղտասարեանը, Հայ Յեղափոխական Դաշնակցութեան անդամ՝ Աշոտ Աւագեանը, ինչպէս նաեւ Միսիսի կամավարականներու Չոկատի հրամանատար՝ Աշոտ Մինասեանը, ապա ազատ արձակուեցան:

Անպիտանի Հրթիռները Ներածուած Են Նախկին, Բայց Գնուած Գործող Իշխանութիւններու Օրօք

Խորհրդարանի պաշտպանութեան եւ անվտանգութեան հարցերու յանձնաժողովի իշխանական նախագահը հաստատած է, որ քրէական գործի պատճառ դարձած անպիտանի հրթիռները ներկայ իշխանութիւններու ժամանակ գնուած են, բայց միեւնոյն ժամանակ հարց կը բարձրացնէ, թէ ինչու անոնք նախկին իշխանութիւններու օրօք ներածուած ու պահեստաւորուած Ձինուած ուժերու պահեստը: Անդրանիկ Քոչարեան առնուազն տարօրինակ կը համարէ անպիտանի հրթիռներու ներածման գործընթացը:

«Պարոն Օհանեանը մի պարզ հարցի չի պատասխանում՝ իր ժամանակ էր փչացած ապրանքը ինչի՞ եկաւ Հայաստան եւ 8 տարի մեր պահեստներում վտանգում էր մեր երկրի անվտանգութիւնը:

Քորուպցիոն գործարքները շատ խորքային դրսեւորումներ են ունեցել յատկապէս Ձինուած ուժերում, որովհետեւ Ձինուած ուժերը մեր երկրի պիւտճէի մի հսկայ հատուածն են տնօրինել, եւ բնականաբար, շատ-շատերը փորձ են արել գտնել ծանօթներ, հովանաւորեալներ, մտնեն էջ բանի մէջ: Ու վերջին հաշուով, արդիւնքում ծնուել են դրեակներ», - ըսաւ Քոչարեան: Անպիտանի հրթիռներու քրէական գործով կ'անցնին 2018-2020

Պաշտպանութեան եւ անվտանգութեան հարցերու յանձնաժողովի նախագահ Անդրանիկ Քոչարեան

Թուականներու Պաշտպանութեան նախարարի պաշտօնը գրաւած Դաւիթ Տոնոյեանն ու բանակին գլխամթերք մատակարարած ընկերութեան տնօրէն Դաւիթ Գայտեան: Անոնք կը մեղադրուին շուրջ 4,7 միլիոն տոլար յափշտակելու եւ կեղծիքներ եւ հանրօրէն վտանգաւոր արարքներ կատարելու համար: Անոնք ձերբակալուած, ապա դատարանի որոշմամբ կալանաւորուած են Սեպտեմբերի վերջը:

Սերժ Սարգսեանի Պատեն-Պատեն Կատարած Թռիչքներուն Առնչուող Գործ Յարուցուած Է

Յատուկ քննչական ծառայութիւնը Հայաստանի երրորդ նախագահ՝ Սերժ Սարգսեանի պաշտօնավարման ընթացքին գերմանական Պատեն-Պատեն կատարուած թռիչքներու առնչութեամբ անգլուշութեամբ ծանր հետեւանքներ առաջացուցած պաշտօնէական լիազօրութիւններու չարաշահման դէպքով քրէական գործ յարուցած է:

Պատեն-Պատենի թռիչքներու մասին հաղորդումը դատախազութեան ներկայացուցած էր «Իրազեկ քաղաքացիներու միաւորում» հասարակական կազմակերպութիւնը: Դատախազութիւնն ալ զայն ուղարկած էր Յատուկ քննչական ծառայութիւն ուսումնասիրելու համար:

Հաղորդման հիմքը «Փաստերու ստուգման հարթակի» հետաքննութիւնն է, ըստ որում նախագահական օդանաւը 2008-2017 թուականներու ընթացքին բարձրաստիճան պաշտօնատար անձերու կազմակերպութեամբ շահագործուած է առանց ծառայողական անհրաժեշտութեան, պետական միջոցներու հաշուին կատարած է տասնեակէ աւելի թռիչքներ դէպի գերմանական թանկարժէք հանգստավայր Պատեն-Պատեն:

«Սա, ըստ էութեան, վնաս է հասցրել պետութեանը, որովհետեւ այս թռիչքները բաւականին թանկ են՝ մէկուկէս տասնեակ անգամ Պատեն-Պատեն գնալը, մեր գնահատմամբ, հանդիսանում էր պաշտօնէական դիրքի չարաշահում», - «Ազատութիւն»ին ըսաւ «Իրազեկ քաղաքացիներու միաւորում» Հասարակական կազմակերպութիւն ծրագրիներու համակարգող Դանիէլ Իոաննիսեանը:

ՅԲԾ-էն յայտնեցին, որ նիւ-

Հայաստանի երրորդ նախագահ՝ Սերժ Սարգսեան

Թերու նախապատրաստման ընթացքին տուեալներ ստացուած են, որ այդ 2008-2017 թուականներուն նախագահին սպասարկող օդանաւը բազմաթիւ թռիչքներ կատարած է դէպի Պատեն-Պատեն, եւ անոնց մէկ մասի պարագային թռիչքները կազմակերպուած են սահմանուած կարգի խախտմամբ՝ առանց Հայաստանի նախագահի աշխատակազմէն նախապէս ստացուած գրաւոր յայտերու:

Յատուկ քննչական ծառայութեան «Ազատութիւն»ին տեղեկացուցին, որ այս պահուս կասկածալի կամ մեղադրեալի դատաւարական կարգավիճակ ունեցող անձ չկայ եւ այլ մանրամասնութիւններ չեն հաղորդեր:

Քրէական գործի յարուցման վերաբերեալ Սերժ Սարգսեանի փաստաբան՝ Ամրամ Մակինեան որեւէ տեղեկութիւն չունէր, սակայն, պնդեց, թէ քրէական գործը հիմնադուրկ է:

ԼՈՒՐԵՐ

Թիֆլիս Աշխոյժ Միջնորդական Դեր Ստանձնած Ե Դայաստանի Եւ Ատրպէյճանի Միջեւ

Դայաստանի եւ Վրաստանի վարչապետները՝ Երեւանի մէջ կայացած հանդիպումի ընթացքին

«Թիֆլիս աշխոյժ միջնորդական դեր ստանձնած է հարեւաններուն, մասնաւորապէս՝ Հայաստանի եւ Ատրպէյճանի միջեւ յարաբերութիւններու կարգաւորման հարցով: Մենք Յունիսին արդէն ունեցած ենք միջնորդութեան յաջող նախադէպ, երբ իմ անմիջական ջանքերուն, եւ, բնականաբար, Ատրպէյճանի եւ Հայաստանի դեկավարներու հետ համաձայնութեամբ յաջողեցանք ազատել գերինները, ինչպէս նաեւ ականազատման քարտէզները յանձնել Ատրպէյճանին: Ես շատ գործուն եմ այս ուղղութեամբ: Քննարկման հիմնական թեմաներէն էր մեր համագործակցութիւնը տարածաշրջանին մէջ տարածաշրջանի ձեւաչափով, եւ Վրաստանը գործօն միջնորդի դեր կը խաղայ երկու հա-

րեւան երկիրներուն միջեւ», - ըստ վրացական լրատուամիջոցներուն, Հոկտեմբեր 11-ին Պաթուսի մէջ մասնաւորապէս յայտարարած է Վրաստանի վարչապետը: Սօտ երկու շաբաթ առաջ Ղարիպաշվիլին Պաքու էր, իսկ երկու օր առաջ՝ Երեւան: Անոր հայաստանեան այցը անցաւ հնարաւորինս փակ ձեւաչափով. երկու կողմն ալ բաւարարուեցան սոսկ պաշտօնական՝ կարճ հաղորդագրութիւններով, վարչապետները մամուլը համար հանդէս չեկան յայտարարութիւններով, ասուլիս նոյնպէս չկազմակերպուեցաւ, թէ-եւ նման բարձրաստիճան այցերէ ետք, սովորաբար, կը հնչեն յայտարարութիւններ կամ տեղի կ'ունենայ կարճատեւ հարց ու պատասխան:

Հայ եկեղեցւոյ Սպասաւորներն Ու Դետեկորները Պէտք Ե Անարգել Մուտք Ունենան Շուշիի Մայր Տաճար, Շեշտած Ե ԴԴ ԱԳՆ Խօսնակը

«Շուշիի Մայր տաճարը Արցախում Հայ Առաքելական եկեղեցու կարեւոր կեդրոններից է, եւ հայ եկեղեցու սպասաւորներն ու հետեւորդները պէտք է անարգել մուտք ունենան այդ սրբատեղի»: Այս մասին յայտարարած է Հայաստանի արտաքին գործոց նախարարութեան մամուլ քարտուղար Վահան Յունանեան Ատրպէյճանի զինուած ուժերու կողմէ Շուշիի Մուրբ Ամենափրկիչ Ղազանչեցոց Մայր տաճարի կրկնակի ուժեղացման մէկ տարուայ կապակցութեամբ հրապարակած մեկնաբանութեամբ: «2020 թուականի Հոկտեմբերի 8-ին Արցախի եւ նրա ժողովրդի դէմ սանձազերծուած ռազմական յարձակումի ընթացքում Ատրպէյճանի զինուած ուժերը գերձշգրիտ զինատեսակներով կրկնակի օդային հարուածներ հասցրին Շուշիի Մուրբ Ամենափրկիչ Ղազանչեցոց Մայր տաճարին՝ վերջինիս պատճառելով զգալի աւերածութիւններ: Նոյեմբերի 9-ի եռակողմ յայտարարութիւնից հաշուած օրեր անց նոյն եկեղեցին ենթարկուեց վանդալութեան եւ սրբապղծման: Շուշիի Մայր տաճարի ֆիզիքական վնասմանը զուգահեռ Ատրպէյճանը չի դադարուում փորձերը՝ խեղաթիւրելու եկեղեցու հայկական ինքնութիւնը, որն իրականացուած է վերանորոգման պատր-

ուակով եկեղեցու ճարտարապետական տեսքի փոփոխման միջոցով», - ըստուած է Արտաքին գործոց նախարարութեան լրատուութեան եւ հանրային դիւանագիտութեան վարչութեան հաղորդագրութեամբ: «Պաշտամունքի վայրի կրկնակի դիտաւորեալ հրիթառակոծումը ոչ միայն միջազգային իրատուութիւնով, մասնաւորապէս՝ «Զինուած ընդհարման դէպքում մշակութային արժէքների պաշտպանութեան մասին» Հաագայի 1954 թուականի համաձայնագիրով եւ դրան կից երկրորդ արձանագրութեամբ (1999թ.) դատապարտելի յանցագործութիւն է, այլ նաեւ մտադրութիւնների խորհրդանշական բացայտում. այն Արցախի տարածքում հայկական ներկայութեան ցանկացած հետքի բնաջնջմանն ուղղուած Ատրպէյճանի քաղաքականութեան ակնյայտ դրսեւորում է», - շեշտած է Հայաստանի արտաքին քաղաքական գերատեսչութեան խօսնակը: Յունանեանը նշած է նաեւ, որ «Ատրպէյճանի կողմից Արցախի դէմ սանձազերծուած յարձակումից մէկ տարի անց Արցախի՝ Ատրպէյճանական վերահսկողութեան տակ յայտնուած տարածքներում գտնուող շուրջ 1500 պատմամշակութային ժառանգութեան եւ պաշտամունքի վայրերի, ինչ-

Պայտըն Երկարածած Ե Թուրքիոյ Դեմ 2019-ին Սահմանուած Պատժամիջոցները

Միացեալ Նահանգներու նախագահ՝ Ժօ Պայտըն մէկ տարիով երկարածած է Թուրքիոյ դէմ պատժամիջոցները, որոնք սահմանուած էին 2019-ին: Այս մասին գրած է Դomenhaber-ը: Պայտընի յայտարարութեան մէջ ըսուած է, որ Թուրքիոյ ռազմական գործողութիւնները Սուրիոյ հիւսիս-արեւելքի մէջ կը խոչընդոտեն «Իսլամական պետութիւն»-ի (ԻՊ) ահաբեկչական կազմակերպութեան դէմ պայքարը, ինչպէս նաեւ սպառնալիք կը ստեղծեն քաղաքացիական անձերու համար: Նաեւ նշուած է, որ Թուրքիոյ գործողութիւնները կը սպառնան տարածաշրջանային անվտանգութիւնն ու խաղաղութիւնը: Ազբերը յիշեցուցած է, որ 2019-ի պատժամիջոցներու համար պատճառ դարձած էին սուրիացի քրտերու դէմ Թուրքիոյ ռազմական գործողութիւնները: Պատժամիջոցներու ենթարկուած էին Թուրքիոյ պաշտպանութեան նախարար՝ Հուլուսի Աքարը եւ ներքին գործոց նախարար՝ Սուլէյման Սոյլուըն: Միւս կողմէ, Թուրքիան Միացեալ Նահանգներէն կը ցանկացնէ 40 միաւոր F-16 կործանիչ: Այդ մասին յայտնած են թրքական լրատուամիջոցները՝ յղում ընելով «Reuters» լրատուական գործակալութեան: Թուրքիան այդ հարցով արդէն դիմած է ԱՄՆ-ին: Գործակալութեան տեղեկութիւններով՝ հնարաւոր գործարքը կը գնահատուի 1 միլիարդ տոլար: Այս պահուն Թուրքիոյ դիմումը կ'ուսումնասիրուի Պետական բաժանմունքին եւ Փենթագոնի միջազգային պայմանագիրներու հարցերով զբաղող վարչութեան կողմէ: Չնայած այդ ամէնուն՝ նշուած է, որ եթէ Փենթագոնը եւ Պետական բաժանմունքը հաւանութիւն տան

Միացեալ Նահանգներու նախագահ՝ Ժօ Պայտըն

գործարքին, միեւնոյնն է, մեծ է հաւանականութիւնը, որ Քոնկրէսը մերժէ գայն, քանի որ կան շարք մը պատճառներ: Որպէս պատճառ առաջ կը քշուի այն, որ Թուրքիան Ռուսաստանէն ձեռք բերած է S-400 զենիթիթիւնային ՀՊ համակարգեր, որու հետեւանքով թուրք-ամերիկեան յարաբերութիւնները մօտիկ անցեալին ճգնաժամի մէջ էին: Ռուսական «ԹԱՍՍ» լրատուական գործակալութիւնը դիմած է Պետական քարտուղարութիւն՝ որոշ մանրամասնութիւններ իմանալու համար, սակայն գերատեսչութեանն որեւէ պատասխան չէ ստացած: Յիշեցնենք, որ ԱՄՆ ու Թուրքիան պայմանագիր կնքած էին ամերիկեան գերժամանակակից F-35 կործանիչներու ծրագրի վերաբերեալ, սակայն ամերիկեան կողմը Անգարային դուրս ձգեց այդ ծրագիրէն եւ այդպէս ալ չմատակարարեց այն 100 միաւոր կործանիչները որոնք նախատեսուած էին:

«Ատրպէյճանէն Մեր Սպասելիքները Չեն Արդարացած». Խաթիպատ

«Իրանը չէ փակած իր օդային տարածքը Ատրպէյճանի համար», այսօր՝ Հոկտեմբեր 11-ին Թեհրանի մէջ կայացած մամուլ ասուլիսի ժամանակ յայտարարած է Իրանի ԱԳՆ պաշտօնական ներկայացուցիչ Սաիտ Խաթիպատէն: «Մենք երբեք չենք փակած օդային տարածքը Ատրպէյճանի առջեւ: Ցամաքային սահմանը եւս բաց է, կապ գոյութիւն ունի, եւ տեղաշարժը չէ դադարած», - յայտարարած է Իրանի դիւանագիտական գերատեսչութեան ներկայացուցիչը՝ անգամ մը եւս նշելով, որ Պաքուն եւ Թեհրանը «երրորդ երկիրներուն պէտք չէ թոյլ տան ազդել իրենց յարաբերութիւններուն վրայ»: Խաթիպատէն նշած է, որ իրանական կողմը իր մտահոգութիւնները փոխանցած է Ատրպէյճանի իշխանութիւններուն: «Որոշ հարցերու եւ խնդիրներու մէջ, սակայն, Ատրպէյճանէն մեր սպասելիքները չեն արդարացած», - յայտարարած է Իրանի ԱԳՆ խօսնակը:

Պատգամաւորական Անձեռնմխելիութենէն Զրկելու Երտողանի Միջնորդութեան Ցուցակին Վրայ Ե Նաեւ Կարօ Փայլանի Անունը

Թուրքիոյ նախագահ Ռեճեօ Թայէպ Էրտողան ընդդիմադիր քրտամէտ «Ժողովուրդներու ղեմնկրատական կուսակցութեան» երէք եւ «Ժողովրդավարական տարածաշրջանային կուսակցութեան» մէկ պատգամաւորի անձեռնմխելիութենէն զրկելու միջնորդութիւն ուղարկած է խորհրդարան: Այս մասին, ինչպէս կը հաղորդէ «Արմէնփրէս»-ը, յայտնած է թրքական «Ենչիշաֆաք»-ը: Էրտողանի միջնորդագրութիւն մէջ տեղ գտած է նաեւ «Ժողովուրդներու ղեմնկրատական կուսակցութեան» հայագրի պատգամաւոր՝ Կարօ Փայլանի անունը: պէս նաեւ հազարաւոր թանգարանային նմուշների ճակատագիրը շարունակում է մնալ անորոշ եւ վտանգուած»:

Հայաստանի Նախագահի Առաջին Պետական Այցը Իտալիա

Հայաստանի եւ Իտալիոյ նախագահներու միջեւ հանդիպումը Հռոմի մէջ

«Շատ կարեւոր է ԵԱՀԿ Մինսքի խումբի համաձայնագրահարկներու դերը իրավիճակի կայուն լուծման համար», Հայաստանի նախագահը հիւրընկալելով եւ անդրադառնալով դարաբաղեան խնդիրին՝ ըսած է Իտալիոյ նախագահը:

«Մենք միանգամայն համոզուած ենք, որ վերջնական լուծում կարելի է գտնել բանակցային գործընթացի միջոցով», - ըսած է Սերժիօ Մաթարելլան՝ շարունակելով, - «Անհրաժեշտ է, որ երկկողմանի կառուցողական միջոցառումներ ստեղծուին, որպէսզի իրավիճակը կարգաւորուի»:

Նախագահի աշխատակազմի հաղորդմամբ՝ Արմէն Սարգսեան համաձայնած է իր իտալացի գործընկերոջ հետ՝ ընդգծելով, որ Լեռնային Ղարաբաղի կարգավիճակի հարցը կը մնայ չլուծուած եւ լուծումը համաձայնագրահարկներու աջակցութեամբ բանակցային ճանապարհով է:

Հանդիպման ընթացքին անդրադարձ եղած է նաեւ համավարակին, Մաթարելլան տեղեկացուցած է, որ Իտալիան COVID 19-ի դէմ

պատուաստի 45 հազար դեղաչափ առանձնացուցած է Հայաստանի համար:

Նախագահ Արմէն Սարգսեանի պաշտօնական այցի շրջագիծէն ներս Սուրբ Աթոռի մէջ առանձնագրոյց ունեցաւ Ֆրանչիսկոս Պապի հետ:

Ըստ նախագահի աշխատակազմին՝ Արմէն Սարգսեան, անդրադառնալով արցախեան հարցին, նշած է, որ ան մարդու իրաւունքներու խնդիր է, «հայ ժողովրդի՝ իր հինաւուրց քրիստոնէական բնօրրանում ապրելու, արարելու ու իր ինքնորոշման անքակտելի իրաւունքը իրացնելու պահանջ»:

Նախագահը նաեւ երախտագրութեամբ նշած է, որ Հայաստանի համար ծանր ու դժուարին մարտահրաւէրներու այս փուլին վատիկանը համերաշխութեան ձեռք մեկնած է: Որպէս անոր վկայութեան օրինակներ Արմէն Սարգսեան բերած է պատերազմի օրերուն ու անկէ յետոյ Հռոմի պապի հնչեցուցած խաղաղութեան ուղերձները, ինչպէս նաեւ հայ ռազմագերիները ազատ արձակելու կոչը:

Փաշինեան-Փութին Հանդիպում

Շարունակուած էջ 1-էն

յաստանի կառավարական օղակներուն մէջ իր անանուն աղբիւրին, գրած է, թէ Հարաւային Կովկասի մէջ իրանի եւ Թուրքիոյ մասնակցութեամբ ապակայունացման սպառնալիքը կը մտահոգէ Երեւանը, առաւել եւս, որ այդ գործընթացներու կեղծոնը կը գտնուի Հայաստանի հարաւային սահմաններուն մօտ: «Հայաստանը կը ցանկացայ ստանալ իր հարաւային շրջաններուն մէջ անվտանգութեան երաշխիքներ Մոսկուայէն», - գրած է պարբերականը:

Երրորդ օրն է, որ Մոսկուա է նաեւ Հայաստանի պաշտպանութեան նախարար՝ Արշակ Կարապետեանը: Ան հանդիպած է ՌԴ պաշտպանութեան նախարար՝ Սերկէյ Շոյգուի հետ: Հայաստանի ռազմական գերատեսչութիւնը միայն Հոկտեմբեր 12-ին հաղորդագրութիւն տարածեց այցի մանրամաս-

նութիւններուն մասին՝ յայտնելով, որ անոնք հանդիպման ընթացքին քննարկած են պաշտպանական ոլորտի մէջ հայ-ռուսական համագործակցութեան, հայ-արաբական սահմանային իրադրութեան եւ տարածաշրջանային անվտանգութեան առնչուող հարցեր:

Հոկտեմբեր 11-ին նաեւ Մոսկուա ժամանած էր Ամենայն Հայոց կաթողիկոսը, ան հանդիպած է Մոսկուայի եւ Համայն Ռուսիոյ Քիւրիք Պատրիարքին հետ, իսկ վաղը կը կայանայ տարածաշրջանի հոգեւոր առաջնորդներու եռակողմ հանդիպում՝ Ատրպէյճանի հոգեւոր առաջնորդի մասնակցութեամբ: Գարեգին Երկրորդը շեշտած է, որ հայ ժողովուրդն ու Հայաստանը այսօրուայ դժուարին ժամանակները կը կարողանան յաղթահարել «Աստուծոյ օգնութեամբ», հաւատքի, բարեկամ երկիրներու եւ առաջին հերթին Ռուսաստանի աջակցութեամբ:

Ամենայն Հայոց Կաթողիկոսը Վատիկանի Մէջ Հանդիպում Ունեցաւ Հռոմի Պապին Հետ

Գարեգին Բ. Ամենայն Հայոց Կաթողիկոսը Վատիկանի մէջ կը հանդիպի Ֆրանչիսկոս Պապի հետ

Հոկտեմբեր 6-ին Ն.Ս.Օ.Տ.Տ. Գարեգին Երկրորդ Մայրապետը Պատրիարք եւ Ամենայն Հայոց Կաթողիկոսը Վատիկանի մէջ հանդիպում ունեցաւ Հռոմի Սրբազան Քահանայապետ Ֆրանչիսկոս Պապի հետ: Զրոյցի ընթացքին Վեհափառ Հայրապետը անդրադարձաւ 44-օրեայ պատերազմի աղէտալի հետեւանքներուն, Հայաստանի եւ Արցախի առջեւ ծառայած ներկայ մարտահրաւէրներուն, յատկապէս շեշտադրելով ռազմագերիներու եւ յետպատերազմեան շրջանին գերութեան մէջ յայտնուածներու վերադարձի խնդիրը: Նորին Սրբութիւնը նաեւ շնորհակալութիւն յայտնեց Սրբազան Քահանայապետին պատերազմի ընթացքին հայ ժողովուրդին եւ Հայաստանին ցուցաբերած աջակցութեան համար: Հանդիպման աւարտին Հռոմի Քահանայապետը իր օրհնութիւնը բաշխեց Ամենայն Հայոց Կաթողիկոսի պատուիրակութեան անդամներուն:

Այնուհետեւ Ամենայն Հայոց Հայրապետի գլխաւորած պատուիրակութիւնը հանդիպում ունեցաւ նաեւ Վատիկանի պետական քարտուղար կարտինալ Փետրո Փարոլինի հետ: Զրոյցի ընթացքին անդրադարձ կատարուեցաւ արցախեան 44-օրեայ պատերազմին յետոյ տարածաշրջանին մէջ ստեղծուած իրավիճակին: Մասնաւորապէս արծարծուեցան Արցախի ժողովուրդի անվտանգութեան, Հայաստանի ինքնիշխան տարածքներու նկատմամբ ոտնձգութիւններու, ինչպէս նաեւ Ատրպէյճանի վերահսկողութեան տակ անցած տարածքներու հայկական հոգեւոր-մշակութային ժառանգութեան պահպանման վերաբերող հարցեր: Առկայ մարտահրաւէրներու եւ խնդիրներու յաղթահարման գործով Ամենայն Հայոց Կաթողիկոսը մեծապէս կարեւորեց միջազգային հանրութեան դերակատարութիւնը:

Ֆրանսա, Ռուսաստան եւ ԱՄՆ Կաշխատին

Շարունակուած էջ 1-էն

խումբին մէջ: Սակայն արդէն կրնամ ձեզի ըսել, որ Նիու Եորքի մէջ տեղաշարժ արձանագրուած է եւ ԵԱՀԿ Մինսքի խումբի այլ համաձայնագրահարկներուն հետ հաճոյքով կազմակերպած ենք երկու՝ արտաքին գործոց նախարարներու հանդիպումը: Սա կարող է փոքր քայլ թուիլ, բայց հսկայական քայլ էր: Յուսով ենք, նման կարգի այլ որոշումներ եւս կ'ըլլան, որ մենք մեր ռուսաստանցի եւ ամերիկացի գործընկերներուն հետ միասին կը գործենք, որպէսզի առաջ մղենք Ղարաբաղի վերաբերեալ աւելի տեւական համաձայնագրի կնքման միտումը գործընթացը»:

«Ազատութիւն»ի հարցին, թէ հարկաւոր է սպասել ԵԱՀԿ Մինսքի խումբի աշխուժացում, Ֆրանսան ներկայացնող դիւանագետը պատասխանեց. - «ԵԱՀԿ Մինսքի խումբը արդէն իսկ գործի սկսած է Նիու Եորքի մէջ, ինչպէս քիչ առաջ ըսի: Մենք առանձին չենք: Կը կարծեմ որ Հայաստանն ու Ատրպէյճանը պէտք է նոյնպէս շարժին»:

ԵԱՀԿ Մինսքի խումբը, ըստ էութեան, դադարած էր գործելէ, եւ 44-օրեայ պատերազմէն գրեթէ մէկ տարի անց՝ այս Սեպտեմբերի վերջը խումբը կարողացաւ հանդիպում կազմակերպել Հայաստանի

եւ Ատրպէյճանի արտաքին գործոց նախարարներու միջեւ Նիու Եորքի մէջ:

ԵԱՀԿ Մինսքի խումբի ռուս, ամերիկացի եւ ֆրանսացի համաձայնագրահարկները Արարատ Միրզոյեանի եւ ձէյհուս Պաշրամովի հետ նաեւ առանձին հանդիպումներ ունեցան: «Հանդիպումներէն յետոյ դարաբաղեան միջնորդներուն տարածած յայտարարութեան մէջ, մասնաւորապէս, նշուած էր, որ համաձայնագրահարկները վերահաստատած են իրենց յանձնառութիւնը շարունակելու աշխատանքը կողմերուն հետ՝ «գտնելու դարաբաղեան հակամարտութեան վերաբերող կամ անկէ բխող բոլոր մնացեալ խնդիրներու համապարփակ լուծումներ, համաձայն իրենց մասնաւոր»:

Անցեալ շաբաթավերջին միջնորդները ժընեւի մէջ երկօրեայ խորհրդակցութիւններ վարեցին ՄԱԿ-ի Փախտականներու հարցերով գերագոյն յանձնակատարի ու կարմիր խաչի միջազգային կոմիտէի փոխնախագահին հետ, որմէ յետոյ յայտարարեցին, թէ դրական ընդունած են վարչապետ Փաշինեանի եւ նախագահ Ալիեւի՝ իրար հետ հանդիպելու մասին հրապարակային յայտարարութիւնները եւ անհամբերութեամբ կը սպասեն կողմերու հետ նման հանդիպման պայմաններն ու մանրամասնութիւնները քննարկելու:

Ձեր Ծանուցումները Վստահեցէք «Մասիս» Շաբաթաթերթին
Massis2@earthlink.net (626) 797-7680

Հեռակայ Հրաժեշտ ԸՆԿԵՐ ՄԱՆՈՒԷԼ ԱՂԱՄԵԱՆԻՆ

ԱՅԱՐՈՆ ՇԽՐՏԸՍԵԱՆ

Տխուր լուր մըն ալ Մեծն Բրիտանիայէն հասաւ վերջերս: Խոր ցաւով իմացայ, որ Լոնտոնի մէջ իր մահկանացուն կնքած է ընտանիքի նուիրեալ հայր, գաղափարի ընկեր եւ հարազատ բարեկամ մը՝ համեստ ընկեր Մանուէլ Աղամեանը:

Սեղմ տողերով կարելի պիտի չըլլայ ընթերցողին հարազատօրէն ներկայացնել կուսակցական-հասարակական գործիչ, բանաստեղծ, թատերագիր, կրթական մշակ, խմբագիր ընկեր Մանուէլ Աղամեանը:

Ընկեր Մանուէլ Աղամեան ծնած է 1935-ին, Պէյրութ: Նախնական կրթութեան համար յաճախած է Պէյրութի Աբգարեան վարժարանը: 1968-ին, հայագիտութեան եւ բանասիրութեան մագիստրոսի կոչումով վկայուած է Երեւանի պետական համալսարանէն:

Պէյրութ վերադառնալէ ետք որոշ ժամանակ կը դասաւանդէ ՀԲԸՄ-ի Երուանդ Հիւսիսեան հայագիտական հիմնարկին մէջ: 1971-1987 ձեռնահասօրէն կը վարէ Պէյրութի Սահակ-Մեսրոպեան վարժարանի տնօրէնի պարտականութիւնը:

Ընկեր Մանուէլ Աղամեան եղած է Մ.Գ.Հ.Կուսակցութեան Կեդրոնական վարչութեան երկարամեայ անդամ եւ անոր կարկառուն դէմքերէն:

ՄԴՀԿուսակցութեան Մեն Բրիտանիոյ շրջանը կազմակերպելու առաքելութեամբ ընտանիքով փոխադրուեցաւ Լոնտոն: Լոնտոնի մէջ հիմնեց եւ խմբագրեց «Կոչնակ», «Նոր Սերունդի Ձայն» պարբերականները (հայերէն-անգլերէն):

Ազգային-կուսակցական բազմանոյթ աշխատանքներուն զուգահեռ, Մանուէլ Աղամեան մնաց Մաշտոցի երգուեալ ծառան, ծաւալեց գրական բեղուն գործունէութիւն: Ստորագրեց ազգային, գրական-մշակութային վերլուծական բազմաթիւ յօդուածներ: Իր գրական ստեղծագործութիւններուն մէջ՝ «Կուռնկները Երզնգի» 1963, «Տար Մոխիր» 1988, «Քարէ Մաղիկ», «Ալֆան եւ Օմեկան», Մանուէլ Աղամեան երգեց հայրենիքի սէրով ապրող սփռուքահայուն ապրումները:

1997-ին լոյս տեսաւ ընկեր Մանուէլ Աղամեան խմբագիրին հրապարակախօսական յօդուածներու ընտրանին՝ «Փաստեր եւ Մտորումներ»: 2011-ին՝ ներկայացումներու ժողովածուն «Թատրերգութիւններ»:

Մանուէլ Աղամեան եղած է Հայաստանի Գրողներու Միութեան անդամ:

Առ ի գնահատանք անոր երկարամեայ ծառայութիւններուն ընկեր Մանուէլ Աղամեան պարգևատրուած է Լեւոնային Ղարաբաղի մշակոյթի նախարարութեան մետալով՝ 2010, Հայաստանի Հանրապետութեան «Մովսէս Խորենացի» մետալով՝ 2010, Հայ եկեղեցւոյ Սուրբ Սահակ-Սուրբ Մեսրոպ» շքանշանով՝ 2013, Հայաստանի Հանրապետութեան Սփիւռքի նախարարութեան «Մայրենիի Դեսպան» մետալով՝ 2013:

2013-ին Լոնտոնի մէջ հանդիսաւորապէս նշուեցաւ Մանուէլ Աղամեանի գրական-գործունէութեան յիսնամեակը:

Ընկեր Մանուէլ Աղամեան ազգային-հասարակական գործունէ-

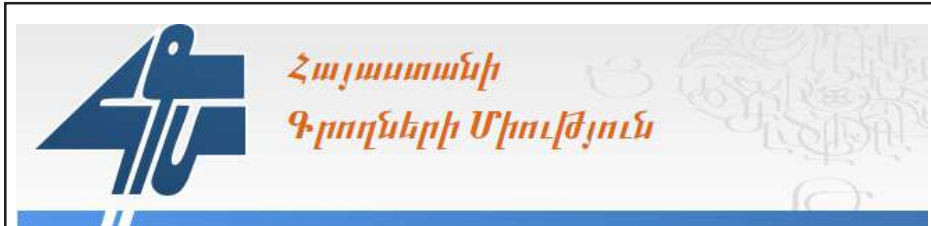
ութեան երկարամեայ տեւողութեան ընթացքին մնաց պարկեշտ մտաւորականի եւ կուսակցականի տիպար:

Այս քանի մը համեստ տողերը յարգանքի վկայութիւն ըլլան հանգուցեալ ընկերոջ անթառամ յիշատակին:

Երկնային համբերութիւն անոր կեանքի ընկերոջ՝ տիկին Լիլիթին, դուստրին՝ Քաթրինին, ընտանեկան պարագաներուն եւ հարազատներուն:

Յիշատակը վա՛ռ: Հողը թեթեւ գայ վրադ: Հանգիստ աճիւններուդ:

Յարգանք բազմամեայ եւ վաստակաշատ աշխատանքիդ սիրելի՛ ընկեր:

Հայաստանի Գրողների Միութիւն
Հայաստանի Գրողների Միութեան Վարչութիւն
Խոր ցաւով տեղեկացանք, որ Լոնտոնում իր երկրային կեանքին հրաժեշտ է տուել Հայաստանի Գրողների Միութեան արտասահմանեան անդամ, տաղանդաւոր բանաստեղծ եւ թատերագիր, ազգային-մշակութային գործիչ Մանուէլ Աղամեանը:

Ապրելով եւ գործելով սփիւռքում Մանուէլ Աղամեան իր կեանքի հիմնական նպատակը դիտել է հայապահպանութեան սրբազան գործը եւ հնարաւոր բոլոր միջոցներով՝ ուսուցութեամբ, խմբագրի եւ հրատարակչի ծանր աշխատանքով, բանաստեղծութեամբ ու թատերագրութեամբ եւ մանաւանդ, իր ապրելու օրինակով նուիրուել է այդ առաքելութեանը՝ հանապազօրեայ հացից առաւել՝ կարելորելով հոգեւոր հացի գոյութիւնը:

Իր ստեղծագործական տաղանդի, խորունկ, անսակարկ հայրենասիրութեան, հայ գրին ու գրքին անմնացորդ նուիրումի, մարդկային բարձր առաքինութիւնների շնորհիւ Մանուէլ Աղամեանը լայնօրէն ճանաչելի ու սիրելի է եղել ինչպէս Սփիւռքում, այնպէս էլ Հայրենիքում: Այդ ամէնը գնահատուել է նաեւ հոգեւոր, պետական եւ հասարակական կառոյցների կողմից: Նա պարգևատրուել է Հայ Առաքելական եկեղեցու «Ս. Սահակ-Ս. Մեսրոպ» շքանշանով, Լեւոնային Ղարաբաղի Հանրապետութեան նախագահի ձեռամբ ստացել է պատուոգիր եւ յուշամետալ, արժանացել է ՀՀ մշակոյթի նախարարութեան Ոսկէ մետալի, ՀՀ Սփիւռքի նախարարութեան «Մայրենիի դեսպան» մետալի, Հայաստանի երաժշտական ընկերութեան «Կոմիտաս» մետալի, իսկ 2010 թ. պարգևատրուել է Հայաստանի Հանրապետութեան պետական բարձր պարգևներից մէկով՝ «Մովսէս Խորենացի» մետալով:

Խորապէս ցաւակցելով տիկնոջ՝ Լիլի Աղամեանին, ընտանիքին, հարազատներին եւ ընկերներին՝ վստահեցնում ենք, որ Մանուէլ Աղամեան իր ուրոյն եւ մնայուն տեղն ունի հայ գրողների անդամատանում, որտեղից նա երբեք բացակայ չի լինի:

ԷԴՈՒԱՐԴ ՄԻԼԻՏՈՆԵԱՆ
Հայաստանի Գրողների Միութեան Վարչութիւն

ՇՆՄԱՆՆԵՐ

Նախաձեռնութեամբ՝

ՄԱՄԻՈՒ ՇԱԲԱԹԵՐԹ

Տօքթ. Արշակ Գազանձեան

ՄԵՐ ԴԻՏԱՆԿԻՒՆԷՆ

Ազգային Մտորումներ ու Կեցուածքներ

Գիրքը կը ներկայացնէ՝

Իրաւքան Ռուբէն Աւարեան

«Տօքթ. Արշակ Գազանձեան այն հազուագիտ ազգային-հասարակական գործիչներէն է որ տասնամեակներու վրայ երկարող իր քաղաքական եւ գաղափարական աշխատանքները միշտ բնորոշուած են հասասարակչուած կեցուածքներով եւ լուրջ ու չափաւոր արտայայտութիւններով:»

Հինգշաբթի, Նոյեմբեր 18, 2021

Երեկոյեան ժամը 7:30-ին

ՀԿԲՄ Կեդրոն

1060 North Allen Avenue, Pasadena, CA 91104

Մանուէլ Ադամեան Տառապանքի եւ Յոյսի Բանաստեղծը

ՍԵՅՐԱՆՈՒԴԻ ԳԵՂԱՄԵԱՆ

Մանուէլ Ադամեան մնայուն տեղն ունի հայ գրական անդամատանում: Ծնունդ է Լիբանանում: Նախնական կրթութիւնը ստացել է Աբգարեան ազգային վարժարանում: 1963-68 թուականներին ուսանել է Երեւանի պետական համալսարանի բանասիրական բաժանմունքում: Այնուհետեւ վերադառնալով Պէյրութ՝ վարել է Սահակ-Մեսրոպեան դպրոցի տնօրէնի պաշտօնը՝ միաժամանակ դասաւանդելով Երուսաղէմի Հիւսիսեան հայագիտական ամպիոնում: Դասաւանդմանը զուգահեռ զբաղուել է բազմաբնոյթ այլ աշխատանքներով: 1975ին լիբանանի քաղաքացիական պատերազմի հետեւանքով առաջացած տագնապալի կացութեան պատճառով թողնում է Պէյրութը եւ 1986ին ընտանիքով փոխադրւում Լոնտոն: Մի քանի հովանաւորների աջակցութեամբ նրան յաջողում է այտուղ հիմնել հայկական մէկօրեայ դպրոց եւ «Կոչնակ» երկշաբաթաթերթը, իսկ այնուհետեւ՝ «Նոր Սերունդի Ձայնը» ամսագիրը, որ հրատարակուեց շուրջ 15 տարի:

Ուսուցիչ, բանաստեղծ, թատերագիր, խմբագիր, հասարակական-մշակութային գործիչ, այսինքն ապրելու եւ գործելու այն բոլոր հնարաւոր դրսեւորումները, որոնց միջոցով կարելի է սփիւռչում իրականացնել հայապահպանութեան սրբազան առաքելութիւնը:

Սակայն հայ գիրն ու խօսքը հնչեղ պահելու, իր հոգու տագնապների կոչնակները հնչեցնելու լաւագոյն ձեւեր նրա համար մնաց բանաստեղծութիւնը, որը նրա կեանքի ուղեկիցը եղաւ միշտ եւ ամէնուր՝ հանապազօրեայ հացից առաւել՝ կարեւորելով հոգեւոր հացի գոյութիւնը:

Մանուէլ Ադամեանը 15 ժողովածուի հեղինակ է: «Անդամատանը» նրա տարբեր տարիներին հրատարակած բանաստեղծական ժողովածուներից քաղուած ընտրանի է, որը հնարաւորութիւն է տալիս առաւել լայնօրէն դիտարկել նրա ստեղծագործութեան ակունքները, հիմնահողը, հետաքրքրութիւնների եւ մտահոգութիւնների դաշտը, բանաստեղծական արժանիքները: Եւ այդ դիտարկումը ակնյայտ է դարձնում, որ ճակատարգրի դժուար խորխորատներն անցած, ակամայ աշխարհաքաղաքացի դարձած բանաստեղծը յաճախ ստիպուած է եղել ի հաշիւ մաքուր, թրթռուն քնարերգութեան, որը գուցէ եւ շատ աւելի շահեկան կը դարձնէր նրա ստեղծագործական քանքարը, բանաստեղծութեան նիւթ դրածնէլ իր ժողովրդի պատմութեան մռայլ, անասարսուռ էջը, նրա հետ դարձեալ ու դարձեալ անցնել աքսորի ու մահուան ճամբաները, մեռնել-յառնել, տոկալ եւ յուսալ...

«Ծանր է հին բեռը իմ տարիներուն
Հոգւոյս մէջ ճնշող տառապանքին պէս...»

Նրա ստեղծագործութիւններուն առկայ են հայրութեան ապրած կեանքն ու մտահոգութիւնները, մասնաւորապէս, մարդկային որակների կորստուտը, աշխարհասփիւռ դարձած սերունդներին սպաննացող ուժացման ցաւը:

Ես իմ մէջ կը զգամ աշխարհի բոլոր
Տառապանքները գրկուածներու,

Արեան տարերքի շառաչը, հօգը,
Ոտնածայները արհաւիրքներու...:

Ու նա անընդհատ գննում ու քննում է դառն իրականութիւնը եւ տառապում է այդ իրականութիւնից ելք գտնելու, «ապահով ու լուսաւոր հանգրուան» հաննելու փնտրութիւնով:

Միշտ է, որ ճակատագիրը բարեհաճ է եղել Մանուէլ Ադամեանի հանդէպ: Արտաքնապէս հանգիստ, հաւասարակշիռ այդ մարդու հոգում մշտապէս փոթորիկներ ու բախումներ են տեղի ունեցել, պատէ պատ են զարնուել անորոշ տագնապները, ողբերգութեան սարսափը, ցաւալի կանխատեսումները, որոնք իրենց արտացոլումն են գտել նաեւ բազմաթիւ բանաստեղծութիւններում:

«Կը գրէ որդիս,
Հայր իմ հեռաւոր, Ո՛վ բաժնեց մեզի
Դեռ շատ կանուխ էր, որ հեռանայի
Բախտ որոնելու աշխարհիս մէջ մեծ
Իմ հոգին հիմա լուռ է, ամայի:

... Գիտեմ խոր վիշտդ, հոգիդ ջերմեռանդ,
Բայց եւ անգոր ես, դուն կը տառապիս,
Յաւերդ հիմա ձիեր են անսանձ,
Որոնք կ'արշաւեն ճամբեն կարօտիս»

Այս ամէնով հանդերձ, Մանուէլ Ադամեան մարդու եւ բանաստեղծի հիմնական ասեղիքը, կեցութեան ամբողջ իմաստն ու հիմնահողը, միակ ճշմարտութիւնը, գոյութեան սկիզբն ու վերջ՝ «Ալֆան եւ Օմեգան» մէկն է՝ Հայրենիքը, ու նա խորապէս հաւատում է, որ «վիշտ ու ցաւն ետք... յաղթանակներ կան ու մեծ աւետիս»:

Այդ «յաղթանակների եւ մեծ աւետիսի» յոյսով է, որ ապրելը դառնում է տանելի, ու նա լոյս, խաղաղութիւն եւ արդար դատաստան է տեսնում դժուար ճանապարհի վերջում:

Իր խորունկ, անմնացորդ հայ-

Հայաստանի Երաժշտական Ընկերություն / Hayastani Yerajhshtakan Ynkerutyun

Երկրային կեանքին հրաժեշտ տուեց սփիւռքահայ մեծ մտաւորական բանաստեղծ, թատերագիր, հասարակական-մշակութային գործիչ, ազնիւ քաղաքի Մանուէլ Ադամեանը:

Լիբանանահայ երիտասարդը աւարտելով Երեւանի պետական համալսարանի բանասիրական ֆակուլտետը իր ողջ գիտակցական կեանքը նուիրաբերեց Պէյրութում, այնուհետեւ Լոնտոնում հայկական գաղթօճախների առաջընթացի զարգացմանը սերմանելով հայրենասիրութիւն: Մանուէլ Ադամեանը նշանակուեց Սահակ-Մեսրոպեան վարժարանի տնօրէն, միաժամանակ ՀԲԸՄ համալսարանի հայագիտական ամպիոնում դասաւանդեց հայոց պատմութիւնը:

Ս. Ադամեանը իր ակտիւ մասնակցութիւնը բերեց «Նոր Սերունդ» Մշակութային Միութեան գործունէութեան ընդլայնմանը, աշխատակցեց Պէյրութի «Արարատ», «Արարատ Գրական» պարբերականների հետ յօդուածներով եւ իր բանաստեղծութիւնները տպագրելով այդ օրթերում: Լիբանանի մէջ Մանուէլ Ադամեանի գրական մանկավարժական-հասարակական աշխատանքները տեւեցին 15 տարի:

1985 թ. Լոնտոնի հայ համայնքի շրջանակների կողմից Ադամեանը նտանիքը ստանում է հրաւեր եւ փոխադրուում Լոնտոն: Մինչեւ իր կեանքի վերջին օրերը նուիրում է գաղութի ակտիւ գործունէութեանը:

Դեռեւս Պէյրութում, այնուհետեւ Լոնտոնում, իր ողջ գործունէութեան ընթացքում՝ իր կեանքի համալսարանական ընկերուհու, կողակցի Լիլի Ադամեանի անմիջական աջակցութեամբ եւ օժանդակութեամբ հիմնում են մէկօրեայ կիրակնօրեայ դպրոց, ծաւալելով կրթական եւ մշակութային լայն աշխատանքներ, ամրապնդելով եւ խորացնելով Մայր Հայաստանի հետ կապերը:

Գրականագէտ Մանուէլ Ադամեանը Լոնտոնում եւս հիմնում է «Կոչնակ» երկշաբաթաթերթը, անուհետեւ «Նոր Սերունդի Ձայն» երկլեզու՝ հայերէն, անգլերէն ամսագիրը, որոնց անփոփոխ խմբագիրն էր:

Երեւանի պետական համալսարանը 2011 թ. հրատարակեց Մանուէլ Ադամեանի «Թատերգութիւններ» խորագիրը կրող ծաւալուն աշխատութիւնը:

Իր անբասիր գործունէութեան համար Մանուէլ Ադամեանը արժանացել է բազմաթիւ պետական, հոգեւոր դասի, հասարակական կազմակերպութիւնների բարձրագոյն պարգևների:

Մանուէլ Ադամեանի պայծառ կերպարը միշտ վառ կը մնայ մեր սրտերում:

Փրոֆեսոր ՂԱԻԹ ՂԱԶԱՐԵԱՆ

րենասիրութեան, ստեղծագործական անուրանալի արժանիքների, մեծ նուիրումի ու տքնանքի շնորհիւ Մանուէլ Ադամեանը արժանացել է հայրենակիցների անկեղծ սիրուն, վստահութեանն եւ յարգանքին՝ ինչպէս Սփիւռքում, այնպէս էլ Հայրենիքում: Այդ ամէնը գնահատուել է նաեւ հոգեւոր, պետական եւ հասարակական կառույցների կողմից: Նա պարգևատրուել է Հայ Առաքելական եկեղեցու «Ս. Սահակ-Ս. Մես-

րոպ» շքանշանով, Լեւոնային Ղարաղաբի Հանրապետութեան նախագահի ձեռամբ ստացել է պատուոգիր եւ յուշամետալ, արժանացել է ՀՀ մշակութային նախարարութեան Ոսկէ մետալին, ՀՀ Սփիւռքի նախարարութեան «Մայրենիի դեսպան» մետալին, Հայաստանի երաժշտական ընկերութեան «Կոմիտաս» մետալին: Իսկ 2010 թ. ՀՀ նախագահի կողմից արժանացել է «Մովսէս Խորենացի» մետալին:

Հ. Մ. Մ. - Ի 100 ԱՄԵԱԿԻ ԱՌԻԹՈՎ

Կազմակերպութեամբ՝
Հ. Մ. Մ. - Ի Վարչութեան

ՃԱԾԿԵՐՈՅԹ ՊԱՐԱՀԱՆԴԷՍ

Կ'ԵՐԳԷ
ԱՌՆՈ ՄԿՐՏՅԱՆ

Տեղի կ'ունենայ Ծաբաթ 6 Նոյեմբեր 2021-ին, կրկնյեան ժամը 8:00-էն սկսեալ,

Հ. Կ. Մ. - Ի շքեղ սրահէն ներս,
1060 N. ALLEN AVE., PASADENA, CA 91104

Մուտքի նուէր՝ \$75

Տեղերը ապահովելու համար՝
Հեռ. 818-384-2987, կամ 818-324-0574

Putin, Pashinyan Discuss Regional Developments During Moscow Meeting

MOSCOW -- Russian President Vladimir Putin and Armenian Prime Minister Nikol Pashinyan met in Moscow on Tuesday for talks that apparently focused on the Nagorno-Karabakh conflict.

An Armenian government statement said they discussed “ongoing developments” in and around the conflict zone, efforts to shore up stability in the region and the implementation of Russian-brokered agreements to establish transport links between Armenia and Azerbaijan. Russian-Armenian relations were also on the agenda, added the statement.

Neither the government nor the Kremlin announced any agreements reached by the two leaders.

“We will talk in a formal and informal setting -- have lunch together, discuss current affairs, talk about prospects,” Putin told Pashinyan in his opening remarks at what was their fourth meeting in less than a year. He said they will talk about a short-term and long-term “settlement in the region.”

“Unfortunately, we still cannot speak of a full stabilization of the situation in our region,” Pashinyan said

for his part. He stressed that Russia continues to play the “key role” in international efforts to resolve the Karabakh conflict.

Russian Defense Minister Sergei Shoigu and his Armenian counterpart Arshak Karapetyan also met in Moscow on Monday.

The Armenian Defense Ministry said they discussed Russian-Armenian military ties, the situation on the Armenian-Azerbaijani border and “a number of issues relating to regional security.” It did not elaborate.

The Russian Defense Ministry issued no statements on Shoigu’s latest talks with Karapetyan.

Putin also said on Tuesday that he wants to “compare notes” with Pashinyan with regard to next month’s summit of ex-Soviet states, including Armenia, Azerbaijan and Russia. The leaders of all three countries are expected to attend it.

Both Pashinyan and Azerbaijani President Ilham Aliyev expressed readiness earlier this month to meet with each other. Their most recent face-to-face meeting was hosted by Putin in Moscow in January.

Armenian, Russian Religious Leaders Meet in Moscow

MOSCOW (Armradio)-- His Holiness Karekin II, Supreme Patriarch and Catholicos of All Armenians, met with His Holiness Patriarch Kirill I of Moscow and All Russia.

Welcoming the Catholicos of All Armenians and his delegation, the head of the Russian Orthodox Church

Continued on page 3

Minsk Group Co-Chairs Reiterate Willingness to Visit the Region

The Co-Chairs of the OSCE Minsk Group (Stephane Visconti of France, Andrew Schofer of the United States of America, and Igor Khovaev of the Russian Federation) released a statement reiterating willingness to visit the region:

“The Co-Chairs held consultations with UN High Commissioner for Refugees Filippo Grandi and International Committee of the Red Cross (ICRC) Vice President Gilles Carbonnier in Geneva 7 and 8 October. The Personal Representative of the OSCE Chairperson in Office (PRCiO) Andrzej Kasprzyk also participated in the meetings. All participants stressed the importance of full, unimpeded ac-

cess by international humanitarian organizations to carry out their work. In light of the recent constructive meeting between the Foreign Ministers of Armenia and Azerbaijan on the margins of the UN General Assembly, the Co-Chairs welcomed Azerbaijan’s release of one Armenian serviceman and also discussed possible de-escalatory and humanitarian measures, including with regard to detainees, missing persons, and the voluntary return of all displaced persons. The Co-Chairs emphasized their intention to continue working with the parties to find areas of agreement.

Continued on page 3

Iran Says Has Documents on Transfer of Terrorists to Azerbaijan

TEHRAN -- Iran says it has documents proving terrorist groups have been transferred to the Azerbaijan Republic, Iran Front Page reports.

“Iran has even acquired [the audio files of] their conversations, and has them on its intelligence radar,” said Iranian Foreign Ministry Spokesman Saeed Khatibzadeh in a Tuesday interview with Iran’s national radio.

“We told the Azeri side that this is not acceptable, and their highest-ranking officials promised to ally our concern,” he said.

“Our relations with the Azerbaijan Republic are very cordial, good and multi-layered, and visits to both countries’ by the two sides’ officials are ongoing,” the spokesman explained.

“There are some third groups in the region that wouldn’t want Iran and

the Azerbaijan Republic to have friendly ties. Accordingly, they release fake and untrue news and try to cash in on the sentiments of the people of both countries in order to advance their own objectives,” he added.

“In the Caucasus developments, we stressed that the rights of neighbouring countries should be restored; accordingly, we welcomed the restoration of the Azerbaijan Republic’s rights; meanwhile, we believed war was not the right method to realize this and stressed the need for diplomatic ties,” he added.

“Iran and Russia helped push for diplomatic negotiations between the warring sides,” said the spokesman in a reference to the war between Armenia and the Azerbaijan Republic over Karabakh region last year.

Karabakh Civilian Killed by Azerbaijani Forces Near Martakert

STEPANAKERT — An Armenian farmer in Nagorno-Karabakh was shot dead by Azerbaijani forces while working in his pomegranate grove at the weekend, authorities in Stepanakert said.

The 55-year-old man, Aram Tepnants, was a resident of Martakert, a small town in northern Karabakh close to the Armenian-Azerbaijani “line of contact” in and around Karabakh.

“He worked with his own tractor and in his own grove,” a spokesman for the Karabakh police told RFE/RL’s Armenian Service on Saturday. “An Azerbaijani army sniper noticed him and fired in that direction, fatally wounding him.”

The Martakert mayor, Misha Gyurjyan, said that Russian peacekeeping soldiers deployed along the “line of contact” witnessed the incident. “Peacekeepers were sitting with [Tepnants] inside his tractor,” claimed Gyurjyan.

The Russian Defense Ministry confirmed on Sunday that the farmer was killed “as a result of gunfire from the Azerbaijani side.”

“The Russian [peacekeeping] contingent command is conducting an investigation into the incident with the participation of representatives of the two sides,” the ministry said in a statement.

The Armenian Foreign Ministry stated that Tepnants was killed by Azerbaijani sniper fire and accused Baku of violating the terms of a Russian-brokered ceasefire that stopped

last year’s Armenian-Azerbaijani war. In a short statement, it demanded a “proper investigation” into his death.

Tepnants is the first Karabakh civilian killed since the ceasefire came into force on November 10, 2020.

In the last several months, Karabakh authorities have periodically accused Azerbaijani troops of opening small arms fire at Karabakh villages mostly located close to the town of Shushi occupied by them during the six-week war. They have said that such incidents are aimed at intimidating Karabakh’s Armenian population and causing them to leave the territory.

The Karabakh foreign ministry charged that the purpose of the deadly shooting outside Martakert was to not only trigger a “mass emigration” of Karabakh Armenians but also undermine the Russian peacekeeping mission. It urged Russia, the United States and France, the three world powers co-heading the OSCE Minsk Group, to “hold the Azerbaijani side accountable and prevent such incidents in the future.”

President Biden Extends Sanctions Against Turkey

WASHINGTON, DC -- US President Joe Biden has extended sanctions against Turkey for another year. This was reported by the press service of the White House.

“The actions of the Turkish government, represented in the military offensive in northeastern Syria, undermine the campaign to defeat ISIS,” Biden said in a statement published by the White House on its official website.

The US has imposed sanctions on Turkey since 2019 due to the military operation it launched against the Syrian Democratic Forces (SDF).

On October 14, 2019, the former US President Donald Trump issued an executive order imposing sanctions on Turkey for its military operation in Syria.

The sanctions included a number of senior Turkish officials, including both the Ministers of Defense and Energy.

“That operation endangers civilians, threatens peace, security, and stability in the region, and poses an exceptional risk to the national security and foreign policies of the US,” the White House statement added.

“The state of emergency declared

on October 14, 2019 will remain in effect beyond October 14, 2021. Thus, the national state of emergency declared pursuant to the Executive Order will be extended.”

On Thursday, the US State Department spokesperson told North Press that President Biden has expressed support for maintaining the US forces in northeast Syria to support local partners and prevent an ISIS resurgence.

He added that ISIS and its affiliates continue to present a threat to our collective security.

Erdogan Files Motion to Strip Garo Paylan, Three Other Opposition MPs of Immunity

ANKARA — Turkish President Recep Tayyip Erdogan has filed a motion to lift parliamentary immunity of ethnic Armenian MP Garoo Paylan and three other Members of Parliament.

A presidential summary of proceedings seeking the removal of the parliamentary immunity of four opposition deputies has made its way to the Turkish parliament, the Stockholm Center for Freedom reports.

Pro-Kurdish Peoples’ Democratic Party (HDP) deputies Meral Danis Bestas, Hüda Kaya and Garo Paylan and Democratic Regions Party (DBP) lawmaker Salihe Aydeniz are likely to face prosecution if their immunity is lifted.

The prosecution of members of Parliament has been possible since the Republican People’s Party (CHP) and the Nationalist Movement Party (MHP) lent support to a 2016 proposal submitted by the ruling Justice and Development Party (AKP) on removing deputies’ immunity from prosecution. The immunity of all deputies who faced prosecution was lifted in May 2016.

The political and legal assault on the HDP, which intensified after a truce between Kurdish militants and the government of President Recep Tayyip Erdogan broke down in 2015, grew even stronger after Erdogan survived a failed coup attempt in July 2016 that was followed by a sweeping political crackdown.

2023. It also lists “downside risks” to this scenario: “limited progress in COVID-19 vaccinations, rising COVID-19 cases, geopolitical tensions, and a delayed recovery among major trading partners.”

The chief prosecutor for the Supreme Court of Appeals on March 17 had asked the Constitutional Court to ban the HDP, arguing in an indictment that the pro-Kurdish party was trying to “destroy the indivisibility between the state and the people.”

Hundreds of HDP politicians, including the party’s former co-chairs, are behind bars on terrorism charges, while most of the 65 HDP mayors elected in the predominantly Kurdish Southeast in 2019 have been replaced by government-appointed trustees.

Selahattin Demirtas, who co-led the HDP and twice ran for president, has been in prison since November 2016 due to multiple cases and remains behind bars despite orders from the European Court of Human Rights to release him. Former co-president Figen Yüksekdağ has also been in prison since 2016.

The IMF’s Porter sounded a similar note of caution: “Downside risks remain elevated, including from geopolitical tensions, a slowdown in external demand, and heightened global financial market volatility.”

World Bank Forecast 6 Percent Growth in Armenian's Economy

NEW YORK -- Armenia’s economy is on course to grow by just over 6 percent this year after contracting sharply last year, according to the World Bank.

“The economic recovery in 2021 has been faster than anticipated, and the economy is likely to return to pre-COVID output levels by mid-2022,” the bank said in a report released this week.

“Following a faster-than-expected recovery in [the first half of the year,] the projected GDP growth rate for 2021 has been revised to 6.1 percent, up from 3.4 percent in April 2021,” it said, adding that the economic upswing will continue to be primarily driven by private consumption.

The International Monetary Fund has also signaled a significant improvement of its economic outlook for Armenia. A senior IMF official, Nathan Porter, forecast last month a 6.5 percent growth rate after holding virtual talks with Armenian officials.

The Armenian economy shrunk by 7.6 percent last year due to the coronavirus pandemic and the war with Azerbaijan.

FIGURE 1 Armenia / GDP growth, fiscal and current account balances

The Armenian government had projected modest economic recovery until this spring. It now expects much faster growth not only in 2021 but also in the coming years.

The government’s five-year policy program approved by the parliament in August says GDP should increase by 7 percent annually. And a draft state budget unveiled by Prime Minister Nikol Pashinyan’s cabinet last week commits Armenian tax authorities to increasing state revenue by as much as 25 percent in 2022. This would not only finance a 15 percent rise in public spending but also cut the country’s budget deficit that widened significantly during last year’s recession.

The World Bank report says, however, that Armenian growth will likely slow down to 4.8 percent next year and only slightly accelerate in

2021 Aurora Prize Awarded Julienne Lusenge

YEREVAN -- The sixth annual Aurora Prize for Awakening Humanity was awarded today to Julienne Lusenge, a human rights defender, co-founder of Women's Solidarity for Inclusive Peace and Development (SOFEPADI) and Fund for Congolese Women (FFC), who has been helping the victims of wartime sexual violence for years. Her boundless courage and tireless activism have shone a light on the desperate plight of thousands of Congolese women subjected to horrific sexual abuse amidst the civil war in the country, exposing the perpetrators and bringing them to justice. She was named the 2021 Aurora Prize Laureate at the Ceremony titled "Reviving Together" that was held in Venice, Italy. The Aurora Prize is granted by the Aurora Humanitarian Initiative on behalf of the survivors of the Armenian Genocide and in gratitude to their saviors.

"Julienne Lusenge's exceptional achievements remind us of the impact one person can have, even when encountering the seemingly insurmountable pressure and risks. By recognizing her courage, commitment and selflessness, we are hopeful that she can also inspire each one of us to think about what we can do to stand up on behalf of those whose rights are abused and who are in dire need of our solidarity and support," noted Lord Ara Darzi, Chair of Aurora Prize Selection Committee and Co-Director of the Institute of Global Health Innovation at Imperial College London.

"The COVID-19 pandemic has powerfully demonstrated that what happens in one corner of the world, however remote, affects all of us. We cannot remain indifferent to the suffering of others; we cannot afford to not care. Today, more than ever, we need to let the universal values of gratitude and humanity unite and guide us, as they guide 2021 Aurora Prize Laureate Julienne Lusenge," said Noubar Afeyan, Co-Founder of the Aurora Humanitarian Initiative and Founder and CEO of Flagship Pioneering.

As the 2021 Aurora Prize Laureate, Julienne Lusenge will receive a \$1,000,000 grant and a chance to continue the cycle of giving by supporting organizations that help people in need. This year, considering the acute needs of the people of Artsakh (Nagorno-Karabakh) affected by the 2020 war, Aurora will recommend her to direct 25% of the award funds to addressing urgent humanitarian issues in Artsakh. The Aurora Co-Founders are committed to matching this contribution to bring the total amount to \$500,000. Besides this, Ms. Lusenge has nominated three organizations that support grassroots women's organizations, empower survivors of gender-based violence and reintegrate internally displaced persons:

-Fund for Congolese Women;
-League for Congolese Solidarity;

-Association of Mothers for Development and Peace.

"The outstanding work carried out by Julienne Lusenge and her organizations that help women, as well as her courage and perseverance in going against powerful local forces to protect them, is an example of empathy, kindness and dedication. One of the most important goals of Aurora is empowering such heroes, and we are grateful for the opportunity to do just that," said Hina Jilani, Aurora Prize Selection Committee member and Former United Nations Special Representative of the Secretary-General on Human Rights Defenders.

Part of SOFEPADI is a hospital and mobile clinics providing holistic medical and psychological care to survivors of sexual violence. In 2010–2020, the medical center received and treated 6,284 people, including 567 internally displaced people. SOFEPADI also encourages socio-economic reintegration with income-generating activities, apprenticeships, and school reintegration, and provides the survivors with legal advice and representation in court.

"At the heart of Aurora is a global movement based on the idea of Gratitude in Action. With hundreds of people that have already joined us, the impact Aurora has managed to achieve is literally changing the world. It is an honor to be able to recognize such heroes as Julienne Lusenge and to be able to highlight and promote their work with the help of our donors and supporters from across the globe," noted Ruben Vardanyan, Co-Founder of the Aurora Humanitarian Initiative and Noôdome.

Since its launch, the Aurora Prize has changed the lives of almost 1,000,000 people affected by war, conflict, persecution, and other humanitarian issues. This action-based philanthropy, focused on tangible results, is possible thanks to the supporters whose contribution allows the Prize to continue empowering modern-day heroes. Aurora appreciates any commitment to endorse its mission and encourages everyone to join the Initiative and support it.

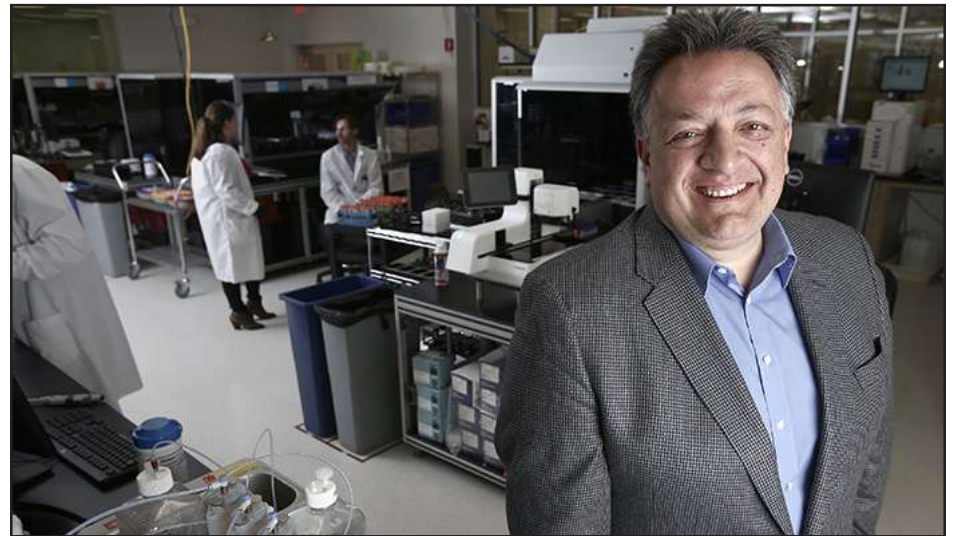
Minsk Group Co-Chairs Reiterate Willingness

Continued from page 1

The Co-Chairs have taken positive note of President Aliyev's and Prime Minister Pashinyan's public statements expressing their readiness in principle to meet with each other

under the auspices of the Co-Chairs. The Co-Chairs look forward to engaging the sides on modalities and details of such a meeting and reiterate their willingness to visit the region in the near future to discuss next steps in the process

Moderna Founders Make Forbes List of America's Richest During Pandemic

WASHINGTON, DC -- At least three people with a stake in the coronavirus vaccine race have just made a list of the top 400 richest people in America. The Washington Times reports.

Moderna's chairman, Noubar Afeyan, one of the U.S. biotech company's founders; along with board member Robert Langer, also a co-founder; and early investor Timothy Springer each made their debut in this year's tally produced by business magazine Forbes.

The trio each own a stake in the biotech company, which saw its shares soar last year and which — along with U.S. drug giant Pfizer and German partner BioNTech — logged billions of dollars in vaccine sales as the virus spread. U.S. firm Johnson & Johnson and Europe's AstraZeneca say they don't plan to profit from their shots during the pandemic.

For its rankings, Forbes estimated the fortune of Afeyan, the Moderna chairman, to be nearly \$5 billion. The engineer, who was born in Beirut to Armenian parents and left during Lebanon's civil war, has helped

found many other companies.

The net worth estimates — which Forbes put out Tuesday based on stock prices from September, SEC documents and other records — stood at \$4.9 billion for Langer, an MIT scientist who has hundreds of patents. It calculated \$5.9 billion for Springer, a Harvard immunologist who put in millions when the company was founded in 2010.

More than 152 million doses of Moderna's shot have been administered in the United States since it first was authorized last year. It's one of three coronavirus vaccines that health workers are administering in the country, and it has sold doses to European countries and Canada as well.

The Cambridge, Mass., company's technology, based on messenger RNA, made it the first company to test its coronavirus vaccine in a human. The swift response also gave it a boost in the markets. At the same time, it has faced rebuke, for selling early doses to the countries that could bid the highest, and questions about its surging stock price generating wealth for investors.

Armenian, Russian Religious Leaders Meet

Continued from page 1

touched upon the centuries-old fraternal relations between the two Churches, spoke about the friendly and warm ties established between the two peoples and countries.

The Armenian Patriarch, in turn, affirmed that there are strong ties of centuries-old friendship between Armenia and Russia, which have been invariably manifested even in the most difficult and complex situations.

"The centuries-old friendship of our peoples and Churches has been expressed in moments of both joy and sorrow. We have rejoiced at our joint achievements and worked together to preserve our friendship and brotherhood. And our meetings with Your Holiness are the best evidence of that. "We have always felt the support of the head of the Russian Orthodox Church," said Catholicos Karekin II.

Touching upon the Artsakh war and post-war problems, His Holiness expressed his fraternal gratitude to the Russian Church and its leader for the

support to the Armenian Church and the people in that difficult period.

His Holiness also added: "Today, as Your Holiness knows, our country and people are living difficult times. However, we believe that with God's help, thanks to our faith, as well as with the support of friendly countries, first of all, the Russian Federation, we will be able to overcome this ordeal."

Peaceful efforts to resolve the conflict were discussed during the conversation.

At the end of the meeting, Patriarch Kirill I of Moscow and All Russia awarded the Catholicos of All Armenians with the Order of Glory and Honor of the Russian Orthodox Church, on the occasion of his 70th birthday and for his contribution to the development of friendly relations between the Armenian Apostolic Church and the Moscow Patriarchate.

His Holiness thanked Patriarch Kirill and noted: "We consider this gift as a sign of Your Holiness' respect and love for our people and the Church."

USSR 30: Cinema After the Collapse

LOS ANGELES — When the announcement was made last week that Armenia's official selection for the Best International Feature category is Nora Martirosyan's *Should The Wind Drop*, the Institute and our colleagues at USC were thrilled because we had already included this beautiful motion picture in a special film festival we are calling *USSR 30: Cinema After The Collapse*. The festival is free and will take place November 4 to 6, 2021, at USC, LIVE, in person. [Don't wait. You can register now.]

This year is not only the 30th anniversary of Armenia's independence, but it is also the 30th anniversary of the collapse of the USSR – a socio-economic and political system that fell and took with it two of its most significant attributes: predictability and security. The consequences of this rupture continue to haunt and drive the lives of individuals and the development of societies in the 15 constituent republics that are now independent, albeit neither uniformly stable nor democratic, prosperous nor secure. We thought, how better to understand this seismic and traumatic transformation than through film?

The Institute is gratified that this program is included as part of USC's exclusive and highly regarded *Visions & Voices* initiative. USC Professor Robert English, a scholar of Soviet and Russian history, will open the series on Thursday, November 4, at 7 pm, with an overview of the implications of the Soviet collapse for the citizens of the 15 countries – ranging from Russia to Armenia. That evening's film is Sergei Loznitsa's *The Event*. The screening will be preceded by a conversation

between Loznitsa and Atom Egoyan, a filmmaker whose own 1993 film *Calendar* was set in the newly independent Armenia.

1992 *Artsakh*, Stepanakert. In between bombings, a child jumps on what's left of a statue of Lenin

On Friday, November 5, beginning at 6 pm, in the presence of the filmmaker, a reception will mark the selection of *Should The Wind Drop* as Armenia's Oscars contender. The film, shot from the perspective of a French engineer and completed in 2019, takes a calm, almost pragmatic look at what it would take to make the Stepanakert airport functional, and how that would impact the people of Karabakh (Artsakh) and the world. The film will screen at 7 pm.

On Saturday, November 6, beginning at 1 pm, five films ranging from feature to documentary, short and animation, made in Russia, Kyrgyzstan, Georgia and Armenia, will be screened. Accompanying the films, there will be conversations with filmmakers and film scholars.

The last film is an animated short from Armenia called *JAZZ – FOOL AROUND* and it will be followed by a mini-jazz concert performed by students of the USC Thornton School of Music, in the Queen's Courtyard immediately outside the theater.

Refreshments will be available throughout Saturday.

Paid parking is available at USC McClintock Structure.

University health regulations require that each guest complete TrojanCheck on the day of their visit to campus. TrojanCheck verification must be presented at the event check-in.

Yertik.com a New Online Children's Programme in Western Armenian

A new high-quality creative programme has been launched for children in Western Armenian. Entertaining, humorous and educational, the online videos can be found on Yertik.com and on the Yertik Youtube

channel.

Through songs, stories, games, puppets, puzzles, sketches and more, Yertik creates a playful and safe environment where children up to 12 years old can have fun while developing their

Four Children: New Genocide Play Premieres in Kansas

KANSAS CITY — Despite the challenges of Covid-19, Kansas City Actors Theater is pressing on with its play, *Four Children*. Based around eyewitness accounts of four genocide survivors, including Vahram Dadrian's "To the Desert: Pages from My Diary," this play focuses on the horrors of genocide and its enduring impact on survivors and their descendants.

Vahram Dadrian was exiled with the rest of his family from Chorum to Jeresh (Jordan) in 1915. An aspiring writer, he kept notes of his experiences and wrote them out into a full diary after WWI. His account gives voice to his own experiences, as well as those of others he saw around him. These included the emaciated remnants of deportation convoys and other inmates of death camps.

"This is a powerful play that keeps the Armenian experience in focus in the United States," said Anoush Melkonian of the Gomidas Institute. "We thank Kansas City Actors Theater for this timely and bold production."

Four Children will feature between 7 to 24 October, 2021.

For more information and tickets, please visit <http://www.kcactors.org>

For more information about Vahram Dadrian's memoir, please visit <http://www.gomidas.org>

Vahram Dadrian was the late historian, Vahagn Dadrian's cousin. Following is excerpt from the book:

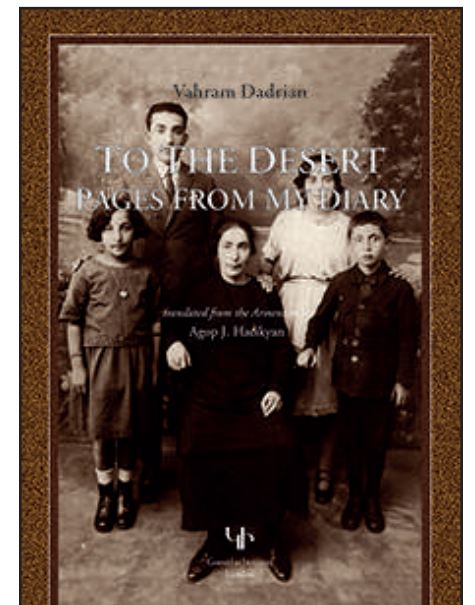
"Do you know how deer are hunted? Hundreds of them are penned up inside the woods of a palace. Hunters surround the forest and wait in ambush at all escape routes. When everything is ready, the hunting dogs run the deer out of their pens and chase them through the forest. The animals, unaware of the hidden hunters or the traps set for them, flee with all the strength of their legs.

Suddenly a shotgun resounds through the bushes. Four, five of them fall, and the rest, terrified, turn around

communication skills. Children acquire new vocabulary, learn or improve their knowledge of Western Armenian and, importantly, find a new and exciting world in the language that speaks to their daily lives in the Diaspora.

Yertik produces two original weekly videos. «ԱԿՈՒԼ ՏՈՒԿՈՒԼ» (Agool Doogool) is for two-to-six-year-olds. Both Armenian-speaking and non-Armenian-speaking children are able to watch and follow the programme. They will become familiar with unique characters, allowing children to develop their listening skills, observational skills, creativity and memory.

«ԱԼՆԻՍ ԲԱԼՆԻՍ» (Alniss Balniss) is for seven-to-twelve-year-olds. The programme covers different daily subjects, allowing children and preteens to improve their communication skills in the Armenian language, as well as to develop their analytical skills. The videos allow for moments of creative brainstorming and foster debates over a variety of themes using new vocabulary. The programme encourages children to build upon their curi-

and run off in different directions. Again the hunters open fire on them. Those that have been mortally wounded fall; those that are still alive proceed with their alarming escape.

Now they find themselves in front of a precipice. Some fall in; the others continue their escape. More shots, more traps, more massacres and carnage. . . . And that is how it is . . . in the evening the ground is strewn with corpses and with struggling wounded animals that bellow in their agony. If a few have escaped, they are already lost in the thick of the woods; they mourn the memory of an atrocious day, the death of their loved ones.

To get an idea of the *Medz Yeghern* (Armenian Genocide), one need only expand this image. Imagine all of Turkey as a forest, and the three million Armenians as the deer in that forest. All the bloody murderers, thieves, vagabonds, and brigands of Turkey (Turkish, Kurdish, Laz, Chechen, Circassian, etc.) have surrounded this forest, waiting in ambush at each crossroad, along the shores of the rivers, deep in the valleys, and at the approaches to all passages."—

Vahram Dadrian, *To the Desert: Pages from My Diary*, transl Agop J. Hacikyan (Gomidas Institute, London), p. 1.

osity and investigate the "why" and the "how."

Yertik is a new programme funded by the Armenian Communities Department of the Calouste Gulbenkian Foundation. Its creative content and execution are ensured by a group of young men and women, inspired by the Foundation's Zarmanazan language immersion initiative. The Yertik team is composed of Vahan Kerovpyan, Sevana Tchakerian, Kayane Gavrilofof, Hrayr Kalemkerian, Anouche Mekhsian, Vahagn Keshishian and Dzavy Bilalian.

Yertik.com can be used by educators, parents and grandparents to enrich their efforts to teach Western Armenian and to live in the language. It is an educational tool that is based on the philosophy of language acquisition through fun activities and an enjoyable environment.

For more information about this project and other initiatives visit the website <https://gulbenkian.pt/armenian-communities/> and subscribe to the newsletter.

Յիշատակի Հաւաք Նուիրուած Ընկ. Տիգրան Սարաֆեանի (Մահուան Ա. Տարելիցին Առօրէի)

Կիրակի, 10 Հոկտեմբեր, 2021, Փաստինայի Ս. Գրիգոր Լուսաւորիչ Հայց. Առաքելական եկեղեցւոյ մէջ, տեղի ունեցաւ հոգեհանգստեան արարողութիւն, մեզմէ յաւիտ բաժնուած Հ.Մ.Մ.ի տասնեակ տարիներու նախագահ վեթերան ընկեր Տիգրան Սարաֆեանի մահուան առաջին տարելիցին առթիւ:

Այնուհետեւ ՀԿԲՄ-ի կեդրոնի սրահին մէջ, տեղի ունեցաւ յիշատակի հաւաք եւ հոգեճաշ, կազմակերպութեամբ տեղույս Հ.Մ.Մ.ի վարչութեան: Քորոնա-ժահրի սահմափակումներու պատճառով ներկայ էին տարբեր կառույցներու պատկանող շուրջ 60 ընկեր-ընկերուհներ եւ ղեկավարներ:

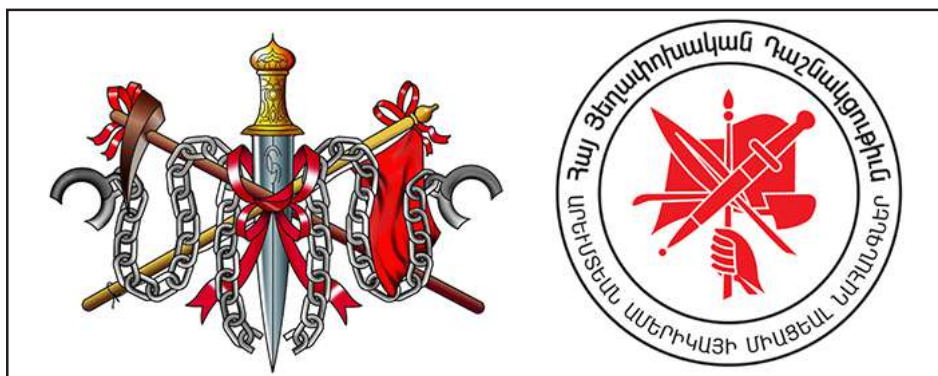
Հոգեճաշի սպասարկութենէն ետք գործադրուեցաւ պատշաճ յայտագիր մը, իր ձեւով մը համագոր էր մեծարանքի ցերեկոյթի մը, նուիրուած բազմավաստակ ընկերոջ՝ յաւերժի ճամբորդ ընկ. Տիգրան Սարաֆեանին:

Հ.Մ.Մ.ի վարչութեան ատենապետ Վարդան Գօճապապեանի բացման խօսքէն ետք, ոգեկոչական ելոյթներով հանդէս եկան ընկերներ Գրիգոր Խոտանեան, Գաբրիէլ Մոլոյեան եւ Վահէ Աջապահեան: Իսկ Պէյլանի Հայրենակցական Միութեան անունով Յարութիւն Ֆոտուլեան, ինչպէս նաեւ հանգուցեալի դուստրը Հուրիկ Սաթեան-Սարաֆեան: Բոլոր խօսք առնողներն ալ դրուատեցին հանգուցեալ Տիգրան Սարաֆեանի նկարագրային օրինակելի առանձնա-

յատկութիւններն ու արձանագրած փայլուն յաջողութիւնները, մարգական, հասարակական եւ ընկերային տարբեր բնագաւարներուն մէջ, հայրենիք-սփիւռք փոխադարձ յարաբերութիւններու ամրապնդման Լիբանանի քաղաքացիական պատերազմի օրերուն հայ գաղութի դրական չէզոքութեան քաղաքականութեան որդեգրման մէջ: Յուցադրուեցաւ նաեւ տեսաների մը, Հ.Մ.Մ.ի գործունէութիւնը ներկայացնող դրուագներով:

Ընտանիքի անունով շնորհակալութեան խօսքով հանդէս եկաւ հանգուցեալի որդին Ս.Դ.Հ.Կ. Կեդրոնական Վարչութեան ատենապետ ընկ. Տօթթ. Համբիկ Սարաֆեան: Ինք եւս գնահատեց իր հօր անձնուէր եւ անհախախտ ծառայութիւնները ի շահ նորահաս սերունդի տիպար դաստիարակութեան:

Ս. Դ. Հ. Կ. եւ Հ. Յ. Դ. Հանդիպում

Շարունակուած էջ 1-էն
արտացոլացումներուն կարեւորութեան ու հայութեան պահանջատիրական պայքարի այժմէականութեան լոյսին տակ: Նաեւ արծարծուեցան հայրենիքի դիմագրաւած ծանր պայմանները եւ սփիւռքի վերջին տասնամեակներու իրավիճակը, ինչպէս նաեւ 44-օրեայ Արցախեան պատերազմն ու անոր հետեւանքները: Քննարկուեցան հայրենիքի ներքին քաղաքական իրավիճակը ու անոր դարմանման մէջ երկու կողակցութեանց ջանքերը, ինչպէս նաեւ սփիւռքի դերակատարութիւնը անոնց մէջ:

Ժողովականները վերահաստատեցին փոխադարձ յարգանքի եւ վստահութեամբ ցարդ ձեռք բերուած արդիւնաւէտութիւնը յաւելեալ աշխատանքով հաստատելու կարեւորութիւնը: Աւելին, ժողովականները շեշտեցին յառաջընթաց արձանագրելու եւ ազգային բնագաւարէն ներս տեղատուութեանց առաջը առնելու անհրաժեշտութիւնն ու հրամայականը: Հանդիպման աւարտին համաձայնութիւն գոյացաւ մօտիկ ապագային աւելիով ամրապնդել միջ-կողակցական համագործակցութիւնը ի սպաս մեր գաղութի կարիքներուն եւ մեր ազգային դատին:

Հոգեւորականաց Ընդհանուր Ժողով Արեւմտեան Թեմէն Ներս

Երեքշաբթի, 5 Հոկտեմբեր 2021ին, նախագահութեամբ Արեւմտեան Թեմիա Բարեխնամ Առաջնորդ՝ Գերշնորհ Տ. Յովնան Արք. Տէրտէրեանի, Առաջնորդարանին յարկին տակ գումարուեցաւ Հոգեւորականաց ընդհանուր ժողովի հերթական նիստը, որը սկիզբ առաւ առաւօտեան ժամը 9.30-ին եւ շարունակուեցաւ մինչեւ երեկոյեան ժամը 4:30-ը:

Ժողովին իրենց մասնակցութիւնը բերին թիւով շուրջ երեսունհինգ եկեղեցականներ:

Ժողովական աշխատանքները սկսելէ առաջ կատարուեց զիշերային ժամերգութիւն, որու վերջաւորութեան հոգեգանգատեան աղօթք բարձրացուեց՝ ինչպէս Արցախեան պատերազմի նահատակներու, այնպէս ալ այս վերջին օրերուն վախճանուած եկեղեցականներու հոգիներու համար, ապա մէկ րոպէ լուծութեամբ՝ յոտնկայս յարգանքի տուրք մատուցուեց անոնց յիշատակին:

Հոգեւորականաց ժողովի ընդլայնուած նիստը մեկնարկուեցաւ Թեմիա Բարեխնամ Առաջնորդ Գերշնորհ Տ. Յովնան Արք. Տէրտէրեանի բացման խօսքով: Սրբազան Հայրը նախ ողջունեց եւ օրուան պատգամ փոխանցելով եկեղեցականներուն, ըսաւ. «Սիրելի հոգեւոր եղբայրներ, այսօրինակ համագումարները կոչումի նորոգութեան, պարտականութեանց վերաբերման ու անդրադարձումի առիթ մըն են եւ մեզի ուժ ու եռանդ կուտան, որպէսզի կարողանանք առաւել հոգեւոր վերարթնութեամբ եւ արդիւնաւոր կերպով մեր ծառայութիւնը բերենք Աստուծոյ Անդաստանին մէջ»: Այնուհետեւ Սրբազան Հայրը, ժողովի քննարկմանը բերուած գլխաւոր նիւթերէն առաջ ներկայացուց ընդարձակ զեկոյց, ուր անդրադարձաւ երեսունէ աւելի կարեւորագոյն հարցերու եւ նիւթերու, ապա հրաւիրեց օրուան

բանախօսները, որպէսզի հերթաբար ներկայացնեն իրենց զեկոյցները:

Առաջին զեկոյցի նիւթը՝ «Մկրտութեան կնքահայր եւ կնքահայրութիւն» թեման էր, որն առաւել մանրամասնութեամբ եւ վերլուծական հղումներով ներկայացուց Տ. Տաճատ Ծ. Վրդ. Եարտըմեանը:

Երկրորդ զեկոյցի նիւթը՝ թեմէն ներս յառաջիկային հրատարակուելիք ծիսական եւ բարեպաշտական արարողութեանց ձեռնարկներու խմբագրման եւ տպագրութեան պատրաստման հարցն էր, ինչն ամենայն մանրամասնութեամբ ներկայացուց Տ. Սասուն Ծ. Վրդ. Զմրուխտեանի կողմէ:

Ապա կէսօրուան ճաշի հատումէն ետք սկիզբ առաւ համագումարի երկրորդ նիստը, որի ընթացքին Տ. Կոմիտաս Քհնյ. Զօհրապեանը, Տ. Աւետիս Քհնյ. Աբովեանը եւ Տ. Վազգէն Քհնյ. Պոյաճեանը հերթաբար ներկայացուցին՝ քահանայական թեմիաներու պատրաստութեան, Միսական խորհուրդներու պարտականութեանց վերանայուած Ուղեցոյցի, Ապրիլ 24-ին՝ Սրբոց յիշատակութեանց միջոցառումներու, ինչպէս նաեւ գալիք տարի՝ 2022 թուին, չափահասներու խմբակային մկրտութիւններու կազմակերպմանը վերաբերող հարցերը:

Եկեղեցականները խորութեամբ անդրադարձան նաեւ ծիսական, ու գործնական այլ հարցերու, որոնք հովուական կեանքի մէջ մնալուն ներկայութիւն ունին: Ժողովին մնացեալ բաժինը յատկացուեցաւ քանի մը կարեւոր այլ հարցերու, որոնք կ'առնուէին մեր Ս. Եկեղեցւոյ եւ հայրենիքի կեանքին, ինչպէս նաեւ տիրող համաճարակին:

Ժողովը աւարտեցաւ Առաջնորդ Սրբազան Հօր եզրափակիչ խօսքով:

ՎԱՐՁՈՒ ՄՐԱՇ
ՓԱՍԱՏԻՆԱՅԻ ՄԷՋ (200 ՀՈԳԻ ԸԱՄԱՐ)
ԱՄԵՆ ՏԵՍԱԿ ԱՌԻԹԵՐՈՒ ԸԱՄԱՐ
1060 N. ALLEN AVE. PASADENA CA 91104
(626) 797-7680

ՄԱՍԻՍ ՇԱԲԱԹԱԹԵՐԹ
ԲԱԺԱՆՈՐԴԱԳՐՈՒԹԵԱՆ ԿՏՐՕՆ

Name: -----
Address: -----
City: ----- State:----- Zip Code:-----
Country: -----
Tel:-----
Email: -----

Թուրքիոյ Հայոց Պատրիարքի Այցը Հոռոմի Լեւոնեան Հայ Վարժարանը

Թուրքիոյ Հայոց Սահակ Բ. Պատրիարքը վերջերս Հոռոմ կը գտնուէր Վատիկանի համաժողովին մասնակցելու համար: Ան անցեալ Ուրբաթ, Հոկտեմբեր 8ին, այցելեց Հոռոմի Քահանայապետական Լեւոնեան հայ վարժարանը: Այս այցելութիւնը առիթ եղաւ, որ ան տեսակցի նաեւ հայ կաթողիկէ եկեղեցւոյ նորընտիր պատրիարքին Գերբըջանկոթիւն Ռաֆայէլ Պետրոս ԻԱ.ի հետ:

Պատրիարք սրբազանը դիմաւորուեցաւ ԱՄՆ-ի եւ Գանատայի «Տիրամայր Նարեկի» թեմի առաջնորդ Ար՛հ. Տ. Միքայէլ Եպս. Մուրատեանի եւ տարբեր շրջաններու

առաջնորդներու, Անարատ Յղութեան Առաքինազարդ Քոյրերու Ընդհանուր մեծաւոր Մայր Արուեսակ Սաճոնեանի եւ վարժարանի ժառանգաւորաց դասին կողմէ:

Պատրիարքն ու ուղեկիցները այցելեցին վարժարանի Սուրբ Նիկողայոս եկեղեցին, ինչպէս նաեւ մատենադարանն ու թանգարանը: Այս առիթով Պատրիարք հայրն ու նորընտիր կաթողիկոս-պատրիարքը մտերիմ գրոյց ունեցան եկեղեցական եւ համայնքային զանազան նիւթերու շուրջ:

Սոյն պատմական հանդիպումն աւարտեցաւ սիրոյ սեղանով եւ նուէրներու փոխանակութեամբ:

Տ. Խաթակ Արք.ի Ձեռամբ Սուրբ Պատարագ Եւ Խաչքարի Օրհնութիւն՝ Պարշելոնայի Սէջ

3 Հոկտեմբերին, Պարշելոնա քաղաքին մէջ գտնուող Փետրալ-պըսի Սուրբ Մարիամ Աստուածածին եկեղեցւոյ մէջ՝ ձեռամբ Արեւմտեան Եւրոպայի հայրապետական պատուիրակ՝ Գերաշնորհ Տէր Խաթակ Արքեպիսկոպոս Պարսամեանի մատուցուած է Սուրբ Պատարագ:

Սրբազան հայրը իր քարոզին մէջ նախ հայ հաւատացեալներուն բացատրած է սուրբ խաչի խորհուրդը, ըսելով՝ խաչը սիրոյ, նուիրումի, գոհաբերութեան եւ յաղթանակի խորհրդանիշ է, այնուհետեւ յիշեցուցած է տեղի հայութեան, որ մեզմէ իւրաքանչիւրն ունի առաքելութիւն, յատկապէս օտարութեան մէջ եւ այդ առաքելութիւնը յաջողութեամբ իրականութիւն պիտի դառնայ միայն այն ժամանակ, երբ այն ընկալենք խաչի խորհուրդի միջոցով:

Սուրբ Պատարագին իր պատուաւոր մասնակցութիւնը բերած էր նաեւ Ռումանիոյ եւ Պուլկարիոյ

հայոց թեմի առաջնորդ՝ Գերաշնորհ Տէր Տաթեւ Եպիսկոպոս Յակոբեանը: Ներկայ էր նաեւ Սպանիոյ մէջ Հայաստանի Հանրապետութեան ղեկավար յարգարժան պարոն Վլադիմիր Կարմիրշակեանը եւ տարբեր համայնքային կառույցներու ներկայացուցիչներ:

Յաւարտ Սուրբ Պատարագի ձեռամբ Սրբազան հայրերու կատարուած է սրբապատկերներու օծման արարողութիւն:

Այնուհետեւ Սրբազան հայրերու առաջնորդութեամբ, ներկայ հաւատացեալ հայրերները ուղղորդուած են դէպի վերոնշեալ եկեղեցւոյ բակին մէջ տեղադրուած խաչքարը, որ կանգնեցուած էր ի յիշատակ հայոց ցեղասպանութեան սուրբ նահատակներու՝ կատարելու համար խաչքարի օրհնութեան կարգ:

Սրբապատկերներն ու Խաչքարը կանգնեցուած են բարերարութեամբ պարշելոնաբնակ Մալիւան ընտանիքի՝ ի մասնաւորի Արման Մայիլիեանի:

2021 Թուականի «Օրորա» Մրցանակի Դափնեկիրն Է Ծուլիէն Լուսեակեան

«Օրորա» համաշխարհային մարդասիրական ամէնամեայ վեցերորդ մրցանակը շնորհուած է մարդու իրաւունքներու պաշտպան, «Կանանց համերաշխութիւն յանուն ներառական խաղաղութեան եւ զարգացման» կազմակերպութեան (SOFEPADI) եւ Գոնկոյացի կանանց հիմնադրամի (FFC) համահիմնադիր ձուլիէն Լուսեակեանին, որ տարիներ շարունակ աջակցած է պատերազմի ժամանակ սեռային բռնութեան ենթարկուածներուն:

Ան խիզախօրէն բարձրաձայնած է Գոնկոյի մէջ քաղաքացիական պատերազմի ընթացքին սարսափելի սեռային բռնութեան ենթարկուած հազարաւոր կանանց յուսահատ վիճակին մասին եւ յամառօրէն գործած՝ յանցագործները բացառելու եւ պատասխանատուութեան ենթարկելու ուղղութեամբ: 2021 թուականի «Օրորա» մրցանակի դափնեկիրին անունը յայտարարուած է իտալիոյ Սուրբ Ղազար կղզիին մէջ տեղի ունեցած «Օրորա» մրցանակի շնորհման արարողութեան ժամանակ: «Օրորա» մարդասիրական նախաձեռնութիւնը «Օրորա» մրցանակը կը շնորհէ Հայոց Յեղասպանութեան վերապրողներուն անունով՝ ի երախտագիտութիւն զանոնք փրկողներուն:

«ձուլիէն Լուսեակեանի բացառիկ ձեռքբերումները կը յիշենք մեզի այն մասին, թէ ինչ ազդեցութիւն կրնայ ունենալ մէկ մարդը նոյնիսկ անյաղթահարելի թուացող ճնշման եւ վտանգներու հանդիպած ժամանակ: Ճանաչման արժանացնելով անոր խիզախութիւնը, նուիրումն ու անձնագոհութիւնը՝ մենք լիայցա ենք, որ ան կրնայ նաեւ ոգեշնչել մեզմէ իւրաքանչիւրը՝ մտածելու այն մասին, թէ ինչ կրնանք ընել անոնց համար, որոնց իրաւունքները կը խախտուին, եւ որոնք մեր աջակցութեան եւ համերաշխութեան խիստ կարիքը ունին», նշեց «Օրորա» մրցանակի Ընտրող յանձնաժողովի նախագահ եւ Լոնտոնի կայսերական գոլէճի Համաշխարհային առողջապահական նորարարութիւններու հիմնադիր տնօրէն Լորտ Արա Տարզին:

«Գորոնա ժահրի համավարակը մեզի վերջնականապէս ցոյց տուաւ, որ այն, ինչ տեղի կ'ունենայ աշխարհի մէկ անկիւնը, որքան ալ հեռու ըլլայ այն, կ'ազդէ բոլորիս վրայ: Մենք չենք կրնար անտարբեր մնալ այլոց տառապանքներուն նկատմամբ. մենք չենք կրնար մեզի թոյլ տալ անհոգ ըլլալ: Այսօր, առաւել քան երբեք, մենք պէտք է թոյլ տանք, որ մեզ միաւորեն եւ առաջնորդեն երախտագիտութեան եւ մարդկայնութեան համընդհանուր արժէքները, ինչպէս անոնք կ'առաջնորդեն 2021 թուականի «Օրորա» մրցանակի դափնեկիր ձուլիէն Լուսեակեանին», ըսաւ «Օրորա» մարդասիրական նախաձեռնութեան համահիմնադիր, Flagship Pioneering ընկերութեան հիմնադիր եւ գործադիր տնօրէն Նուպար Աֆէյեանը:

Որպէս 2021 թուականի «Օրորա» մրցանակի դափնեկիր՝ ձուլիէն Լուսեակեան պիտի ստանայ 1.000.000 տոլար պարգէւ եւ նուիրատուութեան շղթան շարունակելու հնարաւորութիւն՝ աջակցելով կազմակերպութիւններու, որոնք

կ'օգնեն կարիքի մէջ գտնուող մարդոց: Այս տարի, հաշուի առնելով 2020 թուականի պատերազմին տուած արցախցիներու խիստ կարիքները, «Օրորա» կ'առաջարկէ անոր մրցանակին 25%-ը ուղղել Արցախի մարդասիրական հրատապ խնդիրներու յաղթահարման: «Օրորա»-ի համահիմնադիրները ստանձնած են յանձնառութիւն՝ կրկնապատկելու այդ նուիրատուութիւնը՝ գումարի չափը հասցնելով 500.000 տոլարի: Բացի անկէ, տիկին Լուսեակեան առաջադրած է երեք կազմակերպութիւն, որոնք կ'աջակցին համայնքներուն մէջ գործող եւ կանանց կողմէ ղեկավարուող կազմակերպութիւններուն, կը զօրացնեն սեռային բռնութեան զոհերը եւ կ'օգնեն ներքին տեղահանուած անձերու՝ վերանեառուելու իրենց համայնքներուն մէջ, որոնց ան պիտի նուիրաբերէ ֆինանսական միջոցներ՝

-Գոնկոյացի կանանց հիմնադրամ,

-Գոնգոյի համերաշխութեան լիկա,

-«Մայրերու ընկերութիւն» յանուն զարգացման եւ խաղաղութեան»:

«ձուլիէն Լուսեակեան եւ անոր կազմակերպութիւններուն՝ կանանց աջակցութեան ուղղուած բացառիկ աշխատանքը, ինչպէս նաեւ անոր քաջութիւնն ու հաստատակամութիւնը՝ հակադրուելու տեղական հզօր ուժերուն յանուն կանանց պաշտպանութեան, զթասրտութեան, բարութեան եւ նուիրումի լաւագոյն օրինակն են: «Օրորա»-ի ամենակարեւոր նպատակներէն մէկը նման հերոսները քաջալերելն է, եւ մենք երախտապարտ ենք, որ ունինք այդ հնարաւորութիւնը», ըսաւ «Օրորա» մրցանակի Ընտրող յանձնաժողովի անդամ, Մարդու իրաւունքներու պաշտպանութեան ոլորտին մէջ ՄԱԿ-ի գլխաւոր քարտուղարի նախկին յատուկ ներկայացուցիչ Հինա ձիլանին:

SOFEPADI կազմակերպութեան գործունէութեան մէկ մասը կը կազմեն հիւանդանոցն ու շարժական դրամատուները, որոնք համապարփակ բժշկական եւ հոգեբանական օգնութիւն կը տրամադրեն սեռային բռնութեան զոհերուն: 2010-2020 թուականներուն բժշկական կեդրոնը ընդունել եւ բուժած է 6.284 մարդ, որոնցմէ 567-ը՝ ներքին տեղահանուած անձեր: SOFEPADI-ն նաեւ կը խրախուսէ ընկերատնտեսական վերաներառումը եկամտաբեր գործունէութեամբ, արհեստներու ուսուցմամբ եւ դպրոցներու մէջ ներգրաւմամբ, իսկ փրկուածներուն կը տրամադրէ իրաւաբանական խորհրդատուութիւն:

Պատմուածք Նոր Կեանքի Սկիզբ Եւ Շուկայի «Պերաշկին»

ՀԵՆՐԻԿ ԱՆԱՍԵԱՆ

-1945-ի աշնանը յայտնի դարձաւ, որ պատերազմում գերի ընկած հայրիկիս, ինչպէս նաեւ նոյն վիճակում յայտնուած բոլոր մտաւորականներին աշխատանքի իրաւունք չեն տալու: Ակադեմիայի Պատմութեան հաստատութեան (ինստիտուտ) տնօրէնութիւնը ի վիճակի է հղաւ նրան վերականգնել փոքր թիւ գիտնականներին խմբում: Հրամանը՝ հրաման էր՝ պատժել բոլոր նրանց, ովքեր գերի էին ընկել գերմանացիների մօտ: Ակամայ գերի ընկած գիտնորների պատիժն աւելի «մեղմ» էր: Նրանք գրկուում էին իրենց աշխատանքից, հասարակութեան մէջ ունեցած դիրքից ու վարկից: Իսկ ինքնակամ գերի ընկածները յայտնուում էին Սիբիրում:

Հայրս վստահ էր, որ իրեն կը վերականգնեն իր նախկին աշխատանքում, որովհետեւ ինքը փախել էր գերութիւնից ու յանձնուել Բուխարեստ մտած սովետական զօրքերին: Այդ վստահութեան արդիւնքից ելնելով, նա մայրիկիս ազատել տուեց աշխատանքից, ասելով թէ՛ «դու մնայ տանը եւ հոգ տար երեխաների դաստիարակութեանը, ես կ'աշխատեմ»:

Համալսարանի դասախօսական կազմը, Ակադեմիայի ղեկավարութիւնը եւ հայրիկիս գիտական պաշարին հաւատացող մի քանի յայտնի գիտնականներ հիանալի բնութագիր ներկայացրին պատկան մարմիններին՝ նրան աշխատանքով ապահովելու համար: Սակայն ոչ մի միջնորդութիւն, երաշխաւորագիր իր նպատակին չծառայեց:

Եւ այսպէս, միջին տարիքի աւելնով լի ծնողներս մնացին առանց աշխատանքի: Ընտանիքին կերակրելու բեռն ամբողջովին ընկաւ մօրս ուսերին: Գիտական աշխատանքից գատ, հայրիկս ունակ էր որեւէ այլ աշխատանք կատարել: Մեր տան մի սենեակը գրադարան էր յիշեցնում: Հայրիկիս ձեռքի տակ եղած գրականութիւնը բաւարար էր իր գիտական աշխատանքները շարունակելու համար:

«Ախպարները» նոր-նոր էին Հայաստան գալիս: Կառավարութեան տուած վարկով եւ իրենց ապրանքը դրամի վերածած գումարով, շատեր տներ էին կառուցում Երեւան քաղաքի տարբեր մասերում:

Լաւ է ասում ժողովուրդը՝ «Երբ Աստուած մի դուռ փակում է, մի ուրիշ դուռ է բացում»: Այդպէս եղաւ մեր ընտանիքի պարագային:

Երեւանի Բարեկամութեան փողոցի վրայ, Կամոյի անուան դպրոցի դիմաց, երկու երկյարկանի շէնք էր կառուցուում ուսմանահայ ընտանիքների համար: Մօտալուտ սովից փրկուելու մի աներեւակայելի միտք էր ծագել մօրս մտքում:

- Յակոբ,- մի երեկոյ դիմեց մայրս հայրիկիս,- դու պիտի որ ծանօթներ ունենաս ուսմանահայերի շրջանում, գնայ, գտիր, իմացիլ թէ ովքեր են կառուցում նրանց ուղղ շէնքերը: Մասնօթ գտիր եւ միջնորդիր, որպէսզի ինձ աշխատանքի վերցնեն:

- Այդ ի՞նչ ես ասում վէրժիւն...,, ուսմանահայերը շէնք են

կառուցո՞ւմ, ո՞րտեղից իմացար:

- Այո՛, այո՛ Յակոբ, սիրելիս, դու այնքան ես տարուած քո գործերով, որ չես էլ նայում թէ ինչ է կատարում շուրջդ: Դու միշտ վերջինն ես իմանում այն կարեւորը, որ մեզ է պէտք, եւ կամ էլ բնաւ չես իմանում:

- Լա՛ւ, լաւ վէրժիւն, լեզուագորութիւն (շատախօսել, -դա հօրս ամէնածանր խօսքն էր) մի արա, խելօք բան ես ասում տիկին, բայց դու ի՞նչ պիտի անես այնտեղ, ի՞նչ կապ ունի քո մասնագիտութիւնը շինարարութեան հետ:

- Ունի՛ր, ինչո՞ւ չունի: Բանուորները ճաշ չեն ուտում: Չի բացառում, որ ինձ հնարաւորութիւն տան կէսօրուայ ճաշ պատրաստել բանուորների համար...:

- Դու պայծառ երեւակայու՞թիւն ունես տիկին ջան, վատ միտք է, ես վաղն իսկ կը գնամ ուսմանահայերի մօտ:

- Պարոն Անասեա՛ն...,, դուք հո՞ս, ի՞նչ կ'ընէք, ինչո՞ւ եկած էք սա հողի եւ քարերու մէջ,- ասում է ակնապիշ հայեացքով հօրս ոտքից-գլուխ հափելով շինարարութեան աշղեկը:

- Գործով եկած եմ պարոն Ժիրայր, գործով...:

- Ի՞նչ գործ, դուք ի՞նչ գործ կրնաք ունենալ մեզի հետ: Մենք լաւ կը ճանչնանք ձեզի, ձեր գործունէութիւնը Պուրէշի մէջ մենք շատ բարձր գնահատած ենք: Վստահ եմ, հոս դարձեալ գիտութեամբ կը զբաղիք: Պէտք է, որ հայրենի կառավարութիւնը շատ արժանուոյն գործ մը ապահոված ըլլայ ձեզի համար: Լաւ, հիմա ըսէք նայիմ, ի՞նչ կայ, ի՞նչպէս կրնամ օգտակար ըլլալ ձեզի:

- Շնորհակալ եմ պարոն Ժիրայր ձեր տուած գնահատականներուն եւ բարի կամեցողութեան համար, սակայն իրականութիւնը այնպէս է, ինչ որ դուք կ'ենթադրէք: Ներկայիս ես աշխատանք չունիմ:

- Ի՞նչ կ'ըսէք պարոն Անասեան, դո՞ւք՝ եւ աշխատանք չունի՞ք...:

- Այսինքն, ես՝ ինձի համար աշխատանք միշտ ունիմ, ըսելիքս ան է, որ դրամ վաստակելիք եւ ընտանիք պահելու գործ չունիմ:

- Հա՛, հիմա հասկցայ...,, նեղացուցեր են ձեզի...,, մենք որոշ բաներ լսած ենք, գիտենք, ոչ անշուշտ ձեզի հետ կապուած, բայց գիտենք թէ ինչ կ'անցնի կը դառնայ Հայրենիքին մէջ...:

- Է՛հ, ի՞նչ ըսեմ պարոն Ժիրայր, արդէն գիտէք թէ ինչպէս կը նային մեզի՞ գերի ինկածներուս, անվստահութիւն է ամէնուն հանդէպ, բացառութիւն չի կայ:

- Բայց ինչո՞ւ ձեր պարագան նոյնը պիտի ըլլայ ինչ որ ուրիշներուն է, չէ՞ որ դուք գերութենէն փախաք եւ սովետական իշխանութիւններու կողմէ ալ գործի անցաք Ռուսաստան մէջ:

- Այդ ամէնը մոռնանք պարոն Ժիրայր, հիմա գանք ներկայ հարցերուն: Դուք կրնա՞ք օգնել մեզի: Կրնա՞ մասնագէտ խոհարար է: Ինք կը մտածէ, որ կրնայ ձեր գործաւորներուն համար կէսօրուան կերակուր պատրաստել:

- Յարգելի պարոն Անասեան, հոս Ռուսաստան է, հոս պայմանները ուրիշ են: Մենք բանուորներուն կերակուր չենք տար: Իրենք կը բերեն իրենց ուտելիքը, ով որ

կարողութիւնը ունի անշուշտ: Ամէնքն ալ օրավարձով կ'աշխատին եւ ամէն օր, գործէն ետք կը վարձատրուին:

- Հասկցայ պարոն Ժիրայր, ամէն պարագայի, ոեւէ գործ կարելի չէ՞ գտնալ մեր տիկինին համար:

- Մեր քովը ամէն ինչ կապ ունի քարի, չիմենթոյի աւազի հետ: Երկրորդ յարկ ելլել-իջնել կայ, ծանր աշխատանք է: Շիտակը, որ ըսեմ կնկայ գործ է եւ կին բանուոր ալ չունինք:

- Ես հասկցայ պարոն Ժիրայր, կնկայ գործ է, բայց ճար չունինք, հաճեցէք խօսիլ ձեր ընկերներուն հետ, յուսամ անոնք դէմ չեն կենար, որպէսզի մեր տիկինին գործի առնէք:

- Շատ աղէկ, ես կը խօսիմ ընկերներուս հետ:

Մինչ հայրիկս գնացել էր մայրիկիս համար աշխատանք գտնելու, ես ու մայրս գնացել էինք շուկայ՝ հաց եւ կարտօֆիլ գնելու: Շուկայի մուտքին չհասած, մի անուշաբոյր հոտ ինձ խելքահան արեց: Մսէ բլիթի (ուսերէն՝ Պերաշկի) հոտը աշխարհ էր բռնել: Յատակ էր՝ մօտակայքում խորտկարան կար:

- Մա՛մ, մամա՛, ինձ համար պերաշկի կ'առնե՞ս, սոված եմ, դիմում եմ մօրս:

- Չեմ կարող տղաս, չեմ կարող բալիկս, մենք փող չունենք: Հազիւ կարողանանք մի երկու կիլօ կարտօֆիլ եւ չորս հատ էլ հաց գնել:

«Հաց» կոչուածն էլ մեր այսօրուայ արաբական փոքր pita bread հացն է, այն էլ՝ դարուց պատրաստուած: Մօրս բռնած փեղքը ալ ու ձախ թափահարելով, շարու-նակում եմ խնդրել:

- Մա՛մ, շատ եմ խնդրում մա՛մ, ես սոված եմ, ես երբէք պերաշկի չեմ կերել:

Խեղճ մայրս չզիմանալով իմ խնդրանք-աղաչանքին, մէկ հատ ճլորած պերաշկի գնեց:

- Դէ՛, նստիր էս քարի վրայ ու կեր, իսկ ես մտնեմ շուկայ եւ գնումներս անեմ, տեղ չգնաս, հենց այստեղ էլ կը մնաս:

Հազիւ էի պերաշկու առաջին պատառ բերնիս մօտեցրել, մէկ էլ կողքիցս մի 10-12 տարեկան տղայ, խլեց ձեռքիս պերաշկին ու արագօրէն փախաւ:

- Մամա՛, մամա՛,- արցունքների միջից սկսեցի բղբալ: Մայրս, որ դեռ էր հասցրել շուկայ մտնել, լսեց իմ բղբալը ու անմիջապէս ետ դարձաւ:

- Հը՛, տղաս, ի՞նչ եղաւ, ինչո՞ւ ես բղաւում, ինչո՞ւ ես լալիս:

- Մի տղայ ձեռքիցս խլեց պերաշկին ու փախաւ:

Ա՛խ մայր իմ չքնաղ ու բարի: Այդ վայրկեանին խեղճացաւ, փոքրացաւ ու մի բուռ դառած ոչինչ չկարողացաւ ասել: Նստեց այն քարին, որի վրայ ես էի նստել, ինձ առաւ իր ծնկներին ու սկսեց աղիողորմ լաց լինել:

75 տարի է անցել այդ օրից, բայց այսօրուայ նման աչքիս առջեւն է մայրս, մի տեսակ սմբած ու անօգնական, հարազատ կորցրածի պէս՝ նրա նուաղուն, մշուշոտ ու խղճալի հայեացքը:

Մի կերպ իրեն հաւաքելով, մայրս հանեց դրամապանակի մէջ եղած ողջ գումարը եւ ինքնիրեն ինչ որ հաշուումներ անելուց յետոյ ասաց.

- Ոչինչ տղաս, ոչինչ բալիկս, մարդիկ ուտելու բան չունեն,

անօթի են, այդ երեխան էլ քեզ պէս սոված է եղել...,, ես հիմա մի ուրիշ պերաշկի կ'առնեմ: Վնաս չունի, այսօր մէկ հաց պակաս կ'առնենք:

- Չեմ ուզում մամա, չեմ ուզում, մի առնի:

Որքան էլ խնդրեց մայրս մէկ ուրիշ պերաշկի գնել՝ ես անդրդուելի մնացի, որի պատճառով էլ, էլ աւելի լուզուեց մայրիկս, ու այս անգամ լացը դարձաւ բարձրաձայն:

Երեկոյեան «ընթրիքի» ընթացքին մայրս ամնայն մանրամասնութեամբ հօրս պատմեց «պերաշկու պատմութիւնը»: Այդ ընթացքին հայրս ոչ մի միջամտութիւն չ'արեց: Ձախ ձեռքը դրած ծոծրակին, գլխաթէք դիրքով աչքերն յառած անհունին, ի՞նչ էր մտածում արդեօք հայրիկս, գուցէ վենետիկն էր յիշում, կամ էլ Փարիզի Նուպարեան Մատենադարանը, թէրեւս Պրեքա նա՞ւր, որն իրեն Հայաստան բերեց...,, ի՞նչ իմանաս...:

Մէկ վայրկեանում իրեն հաւաքելով, մայրիկիս հոգեցունց պատմութիւնը շեղելու համար ասաց.

- Անշուշտ քեզ համար հարմար աշխատանք է պատգարակով շաղախ, տուֆ քար կամ ցեմենտ կրելը, էն էլ երկրորդ յարկ, բայց...

- Էլ բայց-մայց չկայ Յակոբ, ինչո՞ւ հարմար չէ...,, ես համաձայն եմ ամէն դժուար աշխատանք կատարել միայն թէ զաւակներիս անօթի չտեսնեմ: Գնա՛, նորից գնա՛ Ժիրայրի մօտ եւ ասա համաձայն ես, որ ես սեւագործ բանուոր աշխատեմ:

Որեւէ տրամաբանական պատասխան չգտնելով, հայրս լուց ու երկու ձեռքերը վեր պարզելով այն սպաւորութիւնն ստեղծեց, որ դիմացինին կարող էր թուալ, թէ Աստուծոց է պատասխանի սպասում:

- Վերջ, վերջ, վաղը կը գնաս պարոն Ժիրայրի մօտ,- առարկութիւն չվերցնող տոնով աւարտեց իր խօսքը մայրս:

Լաւ, լաւ, համաձայն եմ...,, գնա՛, փորձիր աշխատել...,, միայն թէ ես չեմ գնայ Ժիրայրի մօտ...,, չեմ կարող հասկանում ես վէրժիւն: Անասեանի կիներ բանուորուհի՞, էն էլ սեւագործ...,, նրանք, այդ ուսմանահայերը մեծ կարծիքի են իմ մասին, լաւ գիտեն իմ յարաբերութիւնները ուսմանահայ յայտնի մտաւորական Յակոբ Միրունու,

Մարի Աթմաճեանի, Ֆրանսահայեր Շաւարշ Նարդուհու, Արշակ Չօպանեանի հետ, որոնք ինձ գիտական գրքեր էին ուղարկում իմ գիտական աշխատանքների համար, եւ մշտական կապի մէջ էին ինձ հետ, թէեւ ես գերմանական ճամբարում էի...,, չէ՛, վէրժիւն, ես չեմ գնայ Ժիրայրի մօտ, կարծում եմ հասկացար: Դու գնայ, ներկայացիր, ինքը պէտք եղած կարգադրութիւնները կ'անի:

...Յաջողօք օրը ուսմանահայերի կիսակառուց շէնքի գրասենեակում.

- Դո՞ւք, տիկին, դուք պարոն Անասեանին կի՞նն էք, վէրժիւն է ձեր անունը, կարծեմ այդպէս ըսիք: Կը լսեմ ձեզ:

Այո՛, պարոն Ժիրայր վէրժիւն է անունս: Յանուն ամուսնուս եւ գաւակներուս, պատրաստ եմ ամէն գործ ընել:

- Դո՞ւք, այդ վտիտ մարմինո՞վ,- դուք պիտի կարենա՞ք նասիլկան, այդպէս կ'ըսեն հոս պատգարակին, մէկ ուրիշի մը հետ լեցուն պատգարակը երկրորդ յարկ

Յարութիւն Աւագ Քինյ. Շնաւոնեան եւ «Ազդարար» Ամսաթերթը

ԱՐՄԵՆ ՔԻՐՔԵՆԵԱՆ

Հայոց առաջին տպագրեալ թերթը՝ ամսաթերթ մը՝ «Ազդարար»-ը, կը հրատարակուի Հնդկաստանի Մատրաս (այժմ Չեննայ) քաղաքին մէջ 16 Հոկտեմբեր 1794 թուականին, քաղաքի հոգեւոր հովիւ Յարութիւն աւագ քինյ. Շնաւոնեանի խմբագրութեամբ:

Տէր Յարութիւն ծնած է Պարսկաստանի Շիրազ քաղաքը՝ 1750 թուականին: Տեղւոյն դպրոցը աւարտելէ ետք, կը միանայ Նոր Զուղայի Ս. Ամենափրկիչ վանքի միաբանութեան եւ քահանայ կը ձեռնադրուի 1770-ի սկիզբները:

Համաճարակի մը պատճառով մէկ շաբթուան մէջ կը կորսնցնէ իր երկու մանկահասակ երեխաները: Այս դժբախտութիւնը խորապէս կ'ազդէ իր վրայ: Կը փախչի, խոյս կու տայ թէ՛ ընտանիքէն, թէ՛ մարդոցմէ, թէ՛ ալ իր ժողովուրդէն: Ճգնութեան համար Շիրազէն երկու ժամուան հեռավորութեամբ Պապաքուն լեռան վրայ՝ տերվիշներու վանքին մէջ 7 տարի կը ճգնի: Հոն կը սորվի պարսիկներու լեզուն, գրականութիւնը, մշակոյթը, ինչպէս նաեւ փիլիսոփայութիւն՝ դառնալով իր ժամանակուան այդ ճիւղերու լավագոյն գիտակներէն մին: Կ'իւրացնէ նաեւ տարբեր արհեստներ:

Անսալով իր հարազատներուն պաղատանքներուն՝ 1784-ին քաղաք կ'իջնէ, սակայն վայրին իր գաւակներուն կորուստին հետ ունեցած կապակցութիւնը զինք անհանգիստ կ'ընէ, որով Նոր Զուղայի Ամենափրկիչ վանքի վանահօր կոնդակով վաճառականական, նաեւ մշակութային կեդրոն Պենկալեան ծոցի փոխ գտնուող Մատրաս քաղաքի հայոց հոգեւոր հովուութեան կը նշանակուի՝ հինգ տարուան համար: Կինը եւ իր միակ դուստրը՝ Մարիամը, կը մնան Շիրազ, քահանային մօր՝ Վարդենիի մօտ:

«Հնդկաստանի մէջ կեանքը ապրիլ Հայաստանի համար» մտածող Մատրասի հայութիւնը այդ թուականներուն ազգային, հասարակական ծաղկումի, նաեւ հայ ազատագրական շարժումի խմորման շրջանը կ'ապրէր:

Յարութիւն աւագ քինյ. այս պայմաններուն մէջ կը ստանձնէ գաղութին հովուութիւնը: Ան, առաջին հերթին, զարկ կու տայ եկեղեցական կեանքին՝ իր հօտին հաւաքական կարիքներու բարելավման աշխատութեան: Կը լծուի թէ՛ ազգային-հասարակական, թէ՛ ալ մշակութային-գաղափարական եռուն գործունէութեան: Իր շրջապատին կը տարածէ սորված արհեստները: Թափ կու տայ երիտասարդ սերունդին ազգային-ազատագրական ապրումներուն:

Իր մեղմ, անուշ բնավորութեամբ եւ օգտակար գործունէութեամբ ան կարճ միջոցի մէջ կը շահի համայնքին համակրութիւնն ու սէրը: Զինք կ'ընտրեն ցմահ իրենց հովիւ, հակառակ ընդունուած կարգին, թէ քահանաները Զուղայէն 3-5 տարուան համար կը ղրկուին: Մատրասցիներու իրանահնդկական թեմի առաջնորդին ներկայացուցած խնդրանքին շնորհիւ՝ Շնաւոնեանին կը թոյլատրուի մայրը, կինը եւ դուստրը իր մօտ բերել:

Աղքատներու, անգործներու աշխատանք հայթայթելու նպատակով, որպէս ձեռներէց ու ստեղծագործ անձ, իրարու ետեւէ կը հաստատէ մի քանի ձեռնարկութիւններ՝ ձիթահան գործատեղի, բրուտանոց, ոսկեթել գործուածքներու արհեստանոց, բամպակէ թուղթ պատրաստող գործարան:

Յարութիւն քինյ. ակնատես կ'ըլլայ Շահամիր Շահամիրեանի 1772-ին հիմնած տրպարանին գաղութին գարթօնքին մէջ ունեցած մեծ ներդրումին: Շնաւոնեան կը գնահատէ զայն, սակայն անոր տպած ութ գիրքերէն ոչ մէկը կրօնակեղեցական բնոյթ ունեցած էր:

Իր հօտին գաւակները լուսաւորելու, անոնց սրտին մէջ նուիրական գաղափարներ՝ ազգասիրութիւն, ազատասիրութիւն սերմանելու, կրօնաշունչ հրատարակութիւններ կատարելու համար, Շահամիրեաններու 1783-ին փակուած տպարանին տեղ նոր տպարանի մը գոյութիւնը անհրաժեշտ կը նկատէ: Շնաւոնեան թէեւ տպարանի, տառեր ձուլելու արհեստին ծանօթ չէր, սակայն կ'որոշէ տպարան հիմնել: Հետագային կ'ըսէ. «Ազնուամիտ աղայ Շամիր Սուլթան՝ այլն հանճարեղ ինձ դիմեց եւ ըսաւ «Տէր հայր, լսած եմ, թէ շնորհալի միտք ունիս, շեղագիր «Ն» տառը մեր տպարանին մէջ պակաս է, կարո՞ղ ես յօրինել, քանզի այդ տպարանը ինձի համար ցանկալի է, իմ որդւոյս անունին համար»»: Շահամիրեանի յանձնարարութիւնը զինք կը պարտաւորեցնէ ու մեծ յաջողութեամբ այդ տառը կը պատրաստէ: Որով կարճ ժամանակուան մէջ այդ գործին մէջ ալ կը հմտանայ եւ կը սկսի լրջօրէն մտածել սեփական տպարան բանալու մասին: 1789-ին, հարցերու աննպաստ բերումով, կը ստանձնէ Շահամիրեանի գործունէութեան զաղրած տպարանին տնօրէնութիւնը: Շնաւոնեան, առանձինս, զայն կը վերաշինէ, նոր տառատեսակներ կը փորագրէ, կը ձուլէ, հիները կը կարգաւորէ: Զանոնք կը կոչէ «որդի վշտաց»՝ ակնարկելով այն չարչարանքին ու նեղութեան, որոնց ենթարկուած էր զանոնք յօրինած ատեն: Ինք կը դառնայ գրաշարն ու տպագրիչը: Հրատարակած գիրքերէն միոյն յիշատակարանին մէջ կը գրէ, թէ տպարան ունենալու իղձը իր սիրտը միշտ հալեցուցած եւ մաշեցուցած էր:

Շնաւոնեանի օրով Մատրասի մէջ տպարանի համար պայմանները քիչ մը աւելի նպաստաւոր եղած են, քան Շահամիրեաններու օրով: Գէթ մասամբ արդէն վերցուած էին այն բոլոր դժուարութիւնները, որոնք անխուսափելիօրէն կապուած էին իւրաքանչիւր նոր գործի մը հետ:

Սակայն եւ այնպէս, Հնդկաստանի մէջ հայ տպարանի մը համար պայմանները այնքան ծանր էին, որ հայ տպարան բանալը եւ պահել կարենալը իսկական հերոսութիւն էր: Այսուհանդերձ, տպարանը Շնաւոնեանի շրջանին քսան տարուան գոյութիւն մը կ'ունենայ՝ 1789-1809, բաղդատմամբ Շահամիրեաններու 10-11 տարուան գոյութեան, շնորհիւ Շնաւոնեանի չլուսահատող, յամառօրէն իր նպատակներուն ձգտող, հնարագէտ անձնավորութեան:

Այդ քսան տարուան ընթացքին, բացի «Ազդարար» ամսաթերթէն, կը հրատարակէ քսան անուն գիրք:

Կը սկսի կրօնական բնոյթ ունեցող տետրերու եւ գիրքերու հրատարակութեան: Լոյս ընծայուած առաջին գրքոյկը կ'ըլլայ «Մարիանէ Կուսին Վկայաբանութիւն»-ը: 1789-1790 տարիներուն երկու փոքր գրքոյկներ կը հրատարակէ: 1791-ին կը հրատարակէ Թադէոս Սոգինեանցի «Տետրակ, Որ Կոչի Ողբ Հայաստանեայց»-ը, որուն գաղափարական ուղղութիւնը հայ ժողովուրդի վիճակին եւ անոր ապագայ բախտին շուրջ հեղինակին խորհրդածութիւնները ցոյց կու տայ:

Շնաւոնեան 1791-ին կը հրատարակէ նաեւ Պաղտասար Դպիրի երկհատոր քերականութիւնը, Դաւիթ Անյաղթի «Գիրք Սահմանաց»-ը, 1792-ին՝ Յովսէփ արք. Արղուութեանի «Օրինակ Հանդիսաւոր Մանուցման եւ Ողբոց», Յակոբ Զուղայեցիի «Գրքուկ Երկրաչափական», Ներսէս Շնորհալիի «Գիրք, Որ Կոչի Յիսուս Որդի» երկերը եւ 1793-ին՝ «Գիրք Պորփիւրի, Որ Կոչի Ներածութիւն»:

Շնաւոնեան իր տպարանը կ'օժտէ արաբերէն եւ հետագային ալ լատիներէն տառերով: Ռուսահայերու առաջնորդ Արղուութեան սրբազան իր գիրքին հրատարակութեան առթիւ կը շնորհաւորէ «հոգնահանճար» Յարութիւն քահանային տպարանը եւ կը մաղթէ, որ ան ըլլայ պայծառ եւ հաստատուն:

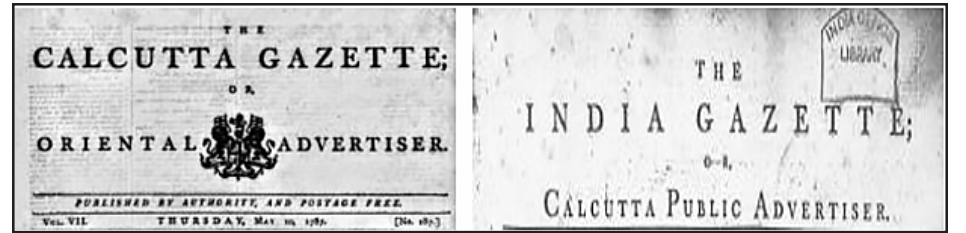
Այս տպագրութիւնները տպարանը ոտքի պահելու համար գոհացուցիչ չեն ըլլար:

Հնդկահայ գաղթօջախի հասարակական կեանքի աշխուժ մթնոլորտը, Հայաստանի մօտալուստ ազատագրման հեռանկարը եւ այդ կապակցութեամբ ազգը ինքնաճանաչութեան հասցնելու անհրաժեշտութիւնը Յարութիւն քահանային կը պարտադրեն թերթի մը հրատարակութիւնը:

Շնաւոնեան, որպէս լուսամիտ եւ արթուն անձ, ըմբռնելով մամուլի յոյժ կարեւոր դերը իր համայնքին մէջ, կը հետաքրքրուի տեղական անգլիական մամուլով:

4 Մարտ 1784-ին սկսած էր լոյս տեսնել «Calcutta Gazette»-ը՝ ամէն Հինգշաբթի, 4 էջով, գործածելով փակուած «India Gazette»-ի կազմածները:

Շնաւոնեան իր թերթը հրատարակելու համար կը նախընտրէ հետեւիլ փակուած թերթին՝ «India Gazette»-ի օրինակին, որ հրատարակութեան սկսած էր 18 Նոյեմբեր 1780-ին:

Ան, յառաջիկային, կը գրէ. «Մեր քաղաքի բարեկարգ անգլիացիները սկսած էին տպագրել տետրակ մը, մերինին նման՝ ամսուն վերջը, եւ անոր մէջ ուրիշ բան չկար, բացի միայն իրենց ազգէն համբաւաւոր մարդոց վարքը, զանազան պատմութիւններ, գործելու որպիսութիւնը եւ ոմանց արժանաւոր գրուածքները... իսկ տետրակին վերջը, իրենց հասարակութեան գործերը քաղցրացնելու համար, կը տպեն հոս վաճառելի զանազան իրերու գիները եւ նաւերու ժամանման ու մեկնումի ժամանակացոյցը: Այս տետրակը ես ինձի օրինակ վերցուցի»:

16 Հոկտեմբեր 1794-ին լոյս կը տեսնէ ոչ միայն Հնդկահայութեան, այլեւ ամբողջ հայութեան անդրանիկ լրագիրը՝ «Ազդարար»-ը, շիրազցի Յարութիւն աւագ քինյ. Շնաւոնեանի նախաձեռնութեամբ եւ խմբագրութեամբ: «Ան առաջին հայ խմբագիրն է. այս պատիւը նրա անկողոպտելի սեփականութիւնն է մեր գրականութեան պատմութեան մէջ», - կը գրէ մեծանուն պատմաբան Լէօ Առաքել Բաբախանեան, 1860-1932::

«Ազդարար»-ը կ'ըլլայ նաեւ Հնդկաստանի առաջին ոչ-անգլիական թերթը:

Շնաւոնեան թերթին «Առաջաբանութիւն»-ին՝ մուտքի խօսքին մէջ կը գրէ, թէ պիտի տպագրէ դաստիարակչական յօդուածներ եւ նման բովանդակութեամբ թարգմանուած նիւթեր: Կոչ կ'ընէ գրողներուն հրատարակելու իրենց աշխատութիւնները:

Թէեւ տպագրութեան գիւտէն ընդամէնը քանի մը տասնամեակ ետք ծնունդ առաւ հայ տպագրութիւնը, սակայն պարագան նոյնը չեղաւ հայ պարբերական մամուլին, որ իր ծնունդով շատ աւելի ուշ մնաց՝ քան եւրոպական բազմաթիւ պետութիւններու եւ ժողովուրդներու մամուլը, բայց հակառակ այս կացութեան, հայ մամուլը իր հնութեամբ առաջնակարգ դիրք գրաւեց արեւելքի ժողովուրդներուն մէջ:

ԺԶ-ԺԷ. դարերու եւրոպական պարբերական մամուլը սկիզբ առած էր առեւտրական յարաբերութիւններու զարգացման հետ զուգընթաց:

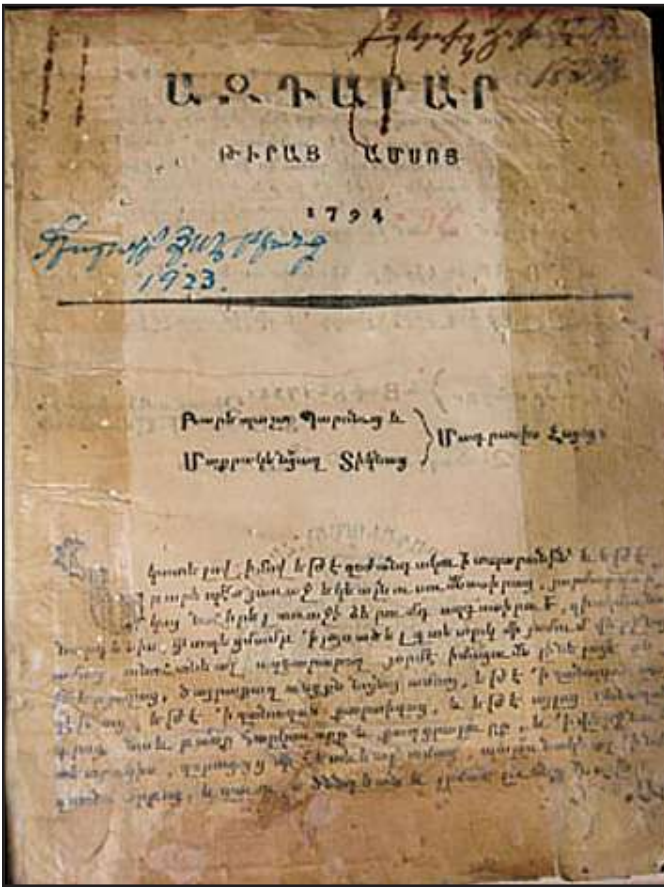
Հայ պարբերական մամուլին ծնունդը նոյնպէս պայմանաւորուած էր գաղութահայութեան քաղաքական կեանքի ձեւաւորման եւ տնտեսական կեանքի զարգացման համապատասխան ընթացքով: Սակայն օտար երկիրքի տակ Հիւրընկալուած հայութիւնը կ'ապրէր առանց պետական պաշտպանութեան: Լուսաւորութեան եւ մշակութային կեանքի հոգերը ինկած էին անհատներու ուսերուն վրայ եւ կրնային իրականանալ անհատներու ձեռներէցութեամբ ու գոհաբերութեամբ:

Շնաւոնեան թերթին հրատարակութեան առաջ, 9 Օգոստոս 1794-

Յարութիւն Աւագ Քինյ. Շմաւոնեան եւ «Ազդարար» Ամսաթերթը

Շարունակուած էջ 16-էն

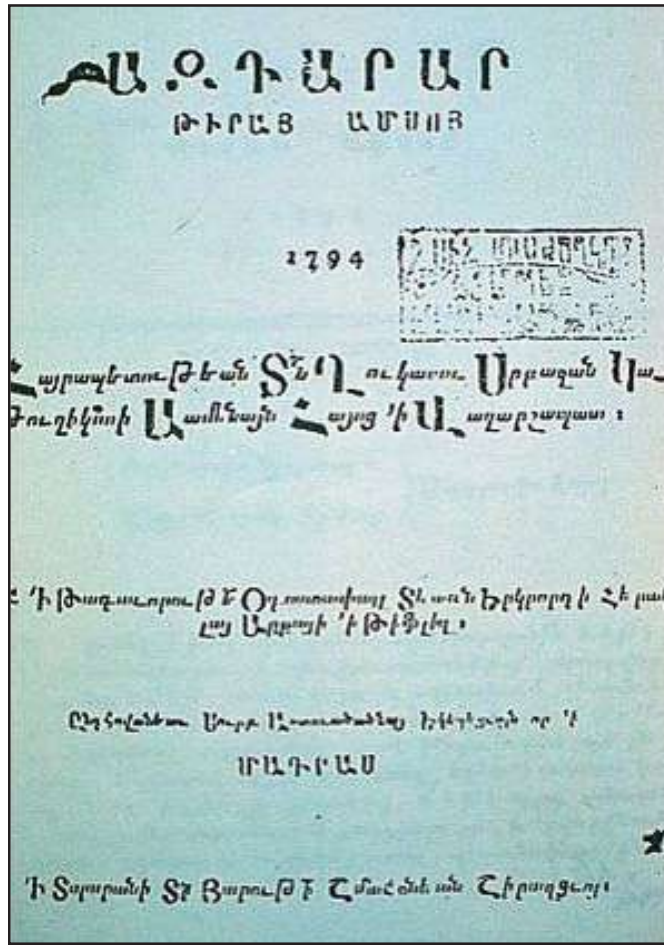
ին, ազդ մը կը հրատարակէ՝ ուղղուած «Բարեպաշտ Պարոնաց եւ Մաքրակենցաղ Տիկնաց Մատրասի Հայոց», անոնց տեղեկացնելով թերթ մը հրատարակելու իր մտադրութիւնը, որ իւրաքանչիւր ամսուան վերջին շաբաթը պիտի հրատարակուի: Գաղափար կու տայ թերթին բովանդակութեան մասին՝ զանազան անձերէ գրութիւններ, ազգային լուրեր, օգտակար քաղուածքներ զանազան գիրքերէ եւ լրագրերէ, պիտանի եւ հաճելի տեղեկութիւններ, յաջորդ ամսուան օրացոյց, սուրբ տօներու ցանկ, լուսնի ծագման եւ լիալուսնի թուականներ, ապա կը խնդրէ, որ տեղացի հայեր օժանդակեն իրեն՝ սոյն ծրագիրը յաջողութեամբ պսակելու համար: Յայտարարութեան վերջաւորութեան կը գրէ. թէ թերթը պիտի հրատարակէ, եթէ բաւական թիւով բաժանորդներ ունենայ:

Ազդին հրատարակութենէն մօտաւորապէս երկու ամիս ետք, 1794-ի Թիւրք ամսու 30-ին՝ Հոկտեմբեր 16-ին, լոյս կը տեսնէ հայոց առաջին տպագրեալ թերթին՝ «Ազդարար»-ի առաջին թիւը՝ 25 էջերէ բաղկացած, «Ընդ հովանու Ս. Աստուածածնայ Եկեղեցւոյն, որ ի Մատրաս, ի տպարանի Տէր Յարութիւն Շմաւոնեան Շիրազեցւոյ»: Թերթին յետագայ թիւերէն ոմանք կ'ունենան մինչեւ 50 էջ:

Հնդկալահերը եւ Նոր Զուղայի հայերը գործածած են Ազարիա Զուղայեցիի տոմարը: Շահկերտցի անունով ալ ծանօթ տոմարագէտ Ազարիա ծնած է 1563-ին՝ Շահկերտ, եւ վախճանած է 1601-ին՝ Սիւս, որպէս կաթողիկոս՝ 1584 թուականէն:

Շմաւոնեան քահանան այդ տոմարին ամսանուններով լոյս ընծայած է «Ազդարար»-ը: Ժ. Դարուն, Ազարիա կը պատրաստէ հայ տոմարին երրորդ շրջանը առաջինը պատրաստուած է Զ. Դարուն, երկրորդը՝ ԺԱ. Դարուն: Տարին բաժնուած էր 12 ամիսներու՝ 30-ական օրերով, 13-րդը՝ յաւելեաց ամիս՝ 5 օրով: Նահանջ տարիներու 12-րդ ամիսը կ'ունենար 31 օր: Ազարիայի տոմարով տարուան առաջին օրը Օգոստոս 11-էն տեղափոխուած էր փարնանային գիշերահասարի օրը՝ Մարտ 21: Ամիսներու անունները մեծ մասամբ արաբական եղած են, որոնք յետագային Շահկերտցի փորձած է փոխարինել հայկականով: ԺԸ. Դարուն հայերս կը հետեւէինք «Յուլեան Տոմար»-ին: Այսօր կը գործածենք 1582-ի Հոկտեմբերին կիրարկուած թեան դրուած «Գրիգորեան Տոմար»-ը Նոր Տոմար: ԺԸ. Դարուն Յուլեան եւ Գրիգորեան տոմարներուն միջեւ տարբերութիւնը 11 օր էր: Ի. եւ ԻԱ. Դարու առաջին կէսին երկու տոմարներուն միջեւ եղած տարբերութիւնը 13 օր է:

«Ազդարար»-ի Ա. թիւին ճակտին գրուած է «Ազդարար Թիւրայ Ամսոյ»: Ըստ կարգ մը բանասէրներու՝ թերթը լոյս տեսած է այդ ամսուան վերջին օրը: Թիւրք ամիսը հին տոմարով կ'ընդգրկէ Սեպտեմբեր 17-Հոկտեմբեր 16-ի օրերը, որով Հոկտեմբեր 16-ը, Թիւրայի վերջին օրը, նկատուած է թերթին ծննդեան օրը:

Ազարիա Զուղայեցիի «Պատճէն Տոմարին Ազարիայի» տոմարագիտական երկը լոյս կը տեսնէ 1685-ին՝ Վենետիկ, Միքէլ Անճելօ Պարպոնիի (Michiel'Angelo Barboni) տպարանէն հրատարակուած «Գիրք Տոմարաց Հայոց, Ազարիայի, եւ Հռոմայեցւոց...»-ի մէջ էջ 22-39::

Հայ ժողովուրդի ազգային-քաղաքական դառն ճակատագրի հետեւանք, ինչպէս առաջին տպագրեալ գիրքը, նոյնպէս ալ առաջին տպագրեալ լրագիրը լոյս կը տեսնէ հայրենի հողէն հեռու՝ օտար ափերու վրայ:

«Ազդարար»-ի հրատարակումով Յարութիւն քննյ. Շմաւոնեանի անունը կը յաւերժանայ հայ ժողովուրդի բազմադարեան պատմութեան մայր տոմարին մէջ:

«Ազդարար»-ի հրատարակութիւնը դարեր շարունակ բռնատէրերու ճիրաններուն տակ հեծած աշխարհացրիւ հայ ժողովուրդի մշակութասիրութեան եւ ստեղծագործական ընդունակութիւններուն պերճախօս մէկ վկայականն է:

Ազարիա Զուղայեցիի տոմարին ամիսները	Յուլեան տոմարով անոնց համապատասխան ժամանակաշրջանը
Շամս	Մարտ 21 - Ապրիլ 19
Ադամ	Ապրիլ 20 - Մայիս 19
Շբաթ	Մայիս 20 - Յունիս 18
Նախա	Յունիս 19 - Յուլիս 18
Ղամար	Յուլիս 19 - Օգոստոս 17
Նաղար	Օգոստոս 18 - Սեպտեմբեր 16
Թիւրա	Սեպտեմբեր 17 - Հոկտեմբեր 16
Դամա	Հոկտեմբեր 17 - Նոյեմբեր 15
Համիրա	Նոյեմբեր 16 - Դեկտեմբեր 15
Արամ	Դեկտեմբեր 16 - Յունուար 14
Ովղան	Յունուար 15 - Փետրուար 13
Նիրհան	Փետրուար 14 - Մարտ 15
Յաւելեաց	Մարտ 16 - Մարտ 20

Ոչ մէկ գիրք հրատարակուած է «Ազդարար»-ի հրատարակութեան ընթացքին: Այնուհետեւ ալ 2-3 տարուան մէջ երբեմն հազիւ մէկ գիրք: Շմաւոնեան թէեւ խմբագիր ըլլալու հարկաւոր կրթութիւն չէ ունեցած, բայց «Ազդարար»-ը հետաքրքրական դարձնելու եւ օգտակար նիւթերով ճոխացնելու բնածին ընդունակութիւնը ունեցած է: Որով կը յայտարարէ, թէ եկեղեցւոյ զանգակատան տակ դրած է տուփ մը, ուր կարող են մարդիկ լուրեր, թղթակցութիւններ կամ յօդուածներ ձգել տպագրուելու համար: Ինք այդ տուփը ամէն օր պիտի բանայ ու զանոնք պիտի տպէ: Ահա՛ այդ գրութիւնը. «Մենք բանալոց ենք զանդուկն ամենայն աւուրս եւ զոր ինչ գտանիցեմք անդ գրեցեալք, յուղարկելոց ենք վաղվաղակի առ ի վեր կարգեցեալք վերակացուս, որպէս զի նոքայ վերահասու լեալ գրուածոցն, զոր ինչ ի նոցանէ հարմար վարկցեն, առաքեսցեն ի տպարանն զի տպեսցուք»:

Սովորական յօդուածներու ու գրութիւններու շարքին, «Ազդարար»-ի մէջ յաջորդաբար հրատարակուած են պատմական երկու նշանաւոր երկասիրութիւններ՝ Խաչատուր վրդ. Զուղայեցիի «Պատմութիւն Պարսից»-ը, որ սկզբնաղբեր է Հայաստանի եւ Պարսկաստանի պատմութեան համար, եւ Զուղայեցի Յակոբ Սիմէոնեան Այուբեանցիի «Պատմութիւն Վարուց»-ը եւ «Գործոց Հէյդարայի խանի» պատմութիւնը, որ մեր գրականութեան մէջ արկածային վէպի առաջին նմուշն է:

«Ազդարար»-ը գրական, գիտական, հասարակական բնոյթ ունեցած է: Տպագրած է կրօնական, ազգային, դաստիարակչական եւ բարոյախօսական բովանդակութեամբ բանաստեղծութիւններ, պատմուածքներ, առակներ, անգլիացի ծանօթ գրողներու գործերէն թարգմանութիւններ, Մատրասի հայութեան մասին կարեւոր տեղեկութիւններ: Թերթը գաղութի կազմաւորման, հաւաքական յիշողութեան պահպանման ու ազգային ինքնութեան ամրապնդման մէջ դեր ունեցած է:

Նոր ամսագիրը կը խանդավառէ երիտասարդութիւնը, որ զայն օգտակար եւ հետաքրքրական դարձնելու համար կը գործակցի խմբագրին հետ՝ թարգմանութիւններ, տեղեկութիւններ եւ լուրեր հաղորդելով:

Շմաւոնեանի գլխաւորութեամբ թերթը կ'ունենայ խմբագրական մարմին՝ կազմուած գաղափարական «ուրախակից» երիտասարդներէ, որոնք վերակացուներ կը կոչուին, եւ միայն անոնց հաւանութեան արժանացած նիւթեր կը հրատարակուին: Լեզուն ընդհանուր առմամբ գրաբար էր, մանաւանդ լուրը եւ ծանրակշիւ յօդուածներու համար: Մանր յօդուածներ, յատկապէս ծանուցումներ, որոնք հասարակութեան աւելի լայն խաւերու համար էին, յաճախ գրուած են հնդկահայ աշխարհաբարով, որ Զուղայի բարբառն է՝ համեմուտ գարձուածքներով եւ գրաբար բառերով, ինչպէս նաեւ անգլերէն ու հնդկերէն:

Շմաւոնեանի գրաբարի հմտութիւնը տկար եղած է, որով թերթին մէջ գործածուած գրաբարին մէջ բաւական սխալներ կան: «Թերթը ունեցած է թերութիւններ: Բայց այդ թերութիւնները ան չէր կարող չունենալ, իբր առաջին փորձ: Այդ թերութիւնները բնաւ չեն նուազեցներ «Ազդարար»-ի եզակիօրէն մեծ արժէքը, մեր մշակոյթի ու գրականութեան համար: Ան կը մնայ որպէս մեծութիւն մը, որպէս անդրանիկը հայ լրագրութեան ընտանիքին մէջ, եւ Շմաւոնեան քահանան՝ որպէս այդ մեծութեան հրաշակերտողը եւ հայ լրագրութեան հիմնադիր նահապետը» (Լէօ):

«Ազդարար»-ը ունեցած է իր մշտական գրական աշխատակիցները, որոնք խմբագրին հետ միասին կը պահպանէին ամսագրին գաղափարական ուրոյն ոգին: Անոնցմէ ոմանք հանդէս եկած են գրական կեղծանուններով՝ «Ուրախակից Բարեկամ», «Հայրդի Հայ», «Ազգակից»:

Շմաւոնեան պարզ քահանայ մը չէր: Քաղաքական հեռանկարներ ունեցող քաղաքական գործիչ մըն էր: Եթէ Շահամիրեան գլխաւորաբար վրաց Հերակլ Բ. թագաւորին վրայ դրած էր իր յոյսը՝ հայ ժողովուրդին ազատագրումը ապահովելու, Շմաւոնեան քահանայ կը ջանար հոն հասնիլ լուսաւորութեան ճամբով ինքնաճանաչման եւ ազգային փրկութեան: Նոյն ուղիէն կ'ընթանային «Ուրախակից Բարեկամ»-ը, «Հայու Որդի Հայ»-ը եւ «Ազգակից»-ը:

(Շարունակելի)

«Երդիք»՝ Արեւմտահայերէն Նոր Մանկապատանեկան Առցանց Յայտագիր

Արեւմտահայերէնով նոր, բարձրորակ ստեղծարար յայտագիր մը ձամբայ ելաւ երեխաներու համար: Զուարթ, սրամիտ եւ մանկավարժական մօտեցումով յղացուած այս առցանց տեսերիզները կարելի է գտնել «Երդիք»-ի կայքէջին վրայ (www.yertik.com) կամ ԵոՒԹիւպով (Երդիք - YouTube):

Երգերու, պատմութիւններու եւ խաղերու ընդմէջէն, խամաճիկներու, հանելուկներու եւ կարճ թատերախաղիկներու միջոցաւ, «Երդիք»-ը գուարձալի եւ հանգիստ միջավայր մը կը ստեղծէ, ուր մինչեւ 12 տարեկան երեխաներ եւ պատանիներ կրնան գուարձանալ ու միեւնոյն ժամանակ՝ իրենց հաղորդակցական ունակութիւնները զարգացնել: Նոր բառապաշար կ'ամբարեն, արեւմտահայերէն կը սորվին կամ իրենց ունեցած գիտութիւնը կը բարելաւեն եւ ամենէն կարեւորը՝ Սփիւռքի մէջ իրենց առօրեայ կեանքին մաս կազմող լեզուով նոր ու հետաքրքրական աշխարհ մը կը բացայայտեն:

«Երդիք»-ը բացառական երկու տեսերիզներ կ'արտադրէ: «Ակուլ Տուկուլ»-ը երկուքէն վեց տարեկաններու համար է: Նոյնիսկ հայաստանի չեղող երեխաները կրնան դիտել եւ հետեւիլ յայտագրին: Յատուկ կերպարներու պիտի ծանօթանան հոն, առիթ տալով որ իրենց լսողական, տեսողական ունակութիւնները զարգանան, ու ասոնց հետ՝ իրենց ստեղծարար կարողութիւնները եւ իրենց յիշողութիւնը:

«Ալինի Բալնիս»-ը եօթէն տասներկու տարեկաններու համար է: Յայտագիրը կ'ընդգրկէ առօրեային քաղուած տարբեր նիւթեր, երեխաներուն եւ պատանիներուն առիթ

տալով որ բարելաւեն հայերէնով հաղորդակցելու իրենց կարողութիւնը ու գարգացնեն իրենց վերլուծական ունակութիւնները: Այս տեսերիզներուն միջոցաւ՝ նոր գաղափարներ կը ծագին, նոր բառամթերքով տարբեր նիւթեր կ'արծարծուին: Յայտագիրը երեխաները կը քաջալերէ որպէսզի իրենց հետաքրքրութիւնը խորացնեն եւ «ինչո՞ւ» ու «ինչպէ՞ս»-ը հետապնդեն:

«Երդիք»-ը նոր յայտագիր մըն է, հովանաւորուած՝ Գալուստ Կիւլպէնկեան Հիմնարկութեան Հայկական Բաժանմունքին կողմէ: Եօթը երիտասարդներ, Հիմնարկութեան նախաձեռնութեամբ գործադրուող լեզուական իւրացումի «Ջարմանագան» ծրագրին ներշնչուած, յանձն առած են յայտագրին ստեղծարար բովանդակութեան պատրաստութիւնը: «Երդիք»-ի այդ խմբակին մասնակիցներն են՝ Սեւանա Չազրեան, Վահան Քերովբեան, Գայեանէ Կավրիլօֆ, Հրայր Գալեմբէրեան, Անուշ Մխանան, Վահագն Քէչիշեան եւ Ծաւի Պիլալեան:

Ծնողներ եւ դաստիարակներ կրնան հաւասարապէս գործածել «Երդիք»-ին կայքէջը, ու այդ ձեւով արեւմտահայերէնը հնչեցնել իրենց երդիքներուն տակ: Զուարճալի գեղարվեստով, բոլորին տրամադրելի եւ մուտքը ազատ «Ակուլ Տուկուլ»-ը եւ «Ալինի Բալնիս»-ը հաճելի միջավայր մը կը ստեղծեն բոլորին համար:

Այս ծրագրին եւ այլ նախաձեռնութիւններու մասին յաւելելու տեղեկութիւններու համար այցելել այս կայքէջը՝ <https://gulbenkian.pt/armenian-communities> եւ անդամագրուել մեր լրատուին:

Եւնէնեճեան Ընտանիքը 10 Միլիոն Տոլար Նուիրեց Tumo Armenia-ի Դրամահաւաքին

Հայաստանի Կիւմրի քաղաքին մէջ տասը տարիէ ի վեր գործող Թումօ արհեստագիտական ստեղծագործութեան (creative Technologies) նոր շէնքի բացման առթիւ, անցեալ շաբթուան ընթացքին, յայտարարուեցաւ 50 միլիոն տոլար հանգանակային դրամահաւաք: Այս նախաձեռնութեան շնորհիւ սոյն դաստիարակչական ծրագիրը հասանելի պիտի ըլլայ Հայաստանի եւ Արցախի բոլոր դեռահաս ուսանողներուն:

Եւնէնեճեան Ընտանիքի 10

միլիոն տոլարի յատկացումը մեծ հրճուանք պատճառեց Թումօյի հիմնադիր Սամ եւ Սիլվիա Սիմոնեաններուն: Նշենք նաեւ որ աւելի քան քսան հազար ուսանողներ կը հետեւին Հայաստանի Թումօ կեդրոններու դասընթացներուն: Այժմ Թումօ կեդրոններ ունի նմանապէս Փարիզի, Մոսկուայի, Թիւրանայի, Պէրլինի եւ Պէյրութի մէջ: Նախատեսուած է նաեւ յաւելել կեդրոններ բանալ Լիոնի, Լոս Անճելոսի, Լիզպոնի, Միլանոյի, Թաշքենդի եւ Սէուլի մէջ:

Հայագի Ֆրանսիս Քիւրքճեան «Քիւրքեան Տիր»-ի Տնօրէն

Ֆրանսայի ստացուած հաւաստի լուրերու համաձայն, աշխարհահռչակ «Քրիսթիան Տիր Բարֆիլմա»-ի նոր տնօրէն նշանակուած է Հայագի Ֆրանսիս Քիւրքճեանը: Ինսթիտուտի իր էջին վրայ Քիւրքճեանն ըսաւ. «Ինձի համար

մեծ պատիւ է միանալ «Քրիսթիան Տիր Բարֆիլմա» օժանելիքի տան, որ ունի ոգեշնչող պատմութիւն ու ստեղծագործական ոգի: Այսօր, ես ուրախ եմ որ պիտի կարենամ կեանքի կոչել իմ տեսլականը, իմ բուրումնաւէտ ստեղծագործութիւն-

Իրան Արթնացում Ե

Շարունակուած էջ 2-էն

Եմենում, Լիբանանում եւ մերձարեւելեան կարգաւորման վիճակի շուրջ: Ինչ վերաբերում է Ատրպէյճանին ուղղուած իրանի մեղադրանքներին, ապա Պաքուից հնչող յայտարարութիւնները խիստ «ուշագրաւ» էին... Պաքուից, բնականաբար, հերքում են Թեհրանի մեղադրանքները: «Նման պնդումները բացարձակապէս անհիմն են», - նշել է Ատրպէյճանի ԱԳՆ պաշտօնական ներկայացուցիչ Լեյլա Աբդուլաեւան: «Յաւոք սրտի, այս տարիներ ընթացքում բարեկամական իրանը այդպէս էլ նոյնքան վճռականօրէն չդատապարտեց մեր սահմանների օկուպացիան», - ասել է Աբդուլաիան: Իսկ Ատրպէյճանի խորհրդարանի պատգամաւոր, քաղաքագետ Ռասիմ Մուսաբեկովը, մեկնաբանելով Թեհրանից հնչող յայտարարութիւնները, ֆէյսպուքեան իր էջում գրել է. «Իրանցի այս թրջանների պատկերացումները օտարերկրեայ ուղղակի ներկայութեան մասին շատ իւրայատուկ են: Արդեօք Հայաստանում տեղակայուած ռուսական զորքերն օտար չեն: Կամ հայկական ուժերը, որ 25 տարուց աւելի օկուպացնում էին ատրպէյճանական տարածքները, օտարերկրեայ էին, թէ՛ ոչ: Ամէն դէպքում, մոլլապետութեան արտայայտած կարծիքներում տրամաբանութիւն որոնելն անիմաստ գեղմուք է»: «Իրանը մտահոգուած է Ռուսաստանի Անվտանգութեան դաշնային ծառայութեան կողմից հսկուող եւ ՀԱՊԿ պատասխանատուութեան գօտի համարուող Հայաստանի անվտանգութեամբ», գրել է Ատրպէյճանի նախկին ԱԳ նախարար Թոֆիկ Զուլֆուգարովը՝ ստեղծուած իրավիճակը բնութագրելով որպէս «քաղաքական սիւրբուստիզմ»:

Թուրքիայի օգնութեամբ Ատրպէյճան բերուած վարձկանահաբեկիչների զորքերի առկայութիւնը, փաստօրէն, Պաքուում նոյն նժարի վրայ են դնում ու համեմատում Հայաստան-Ռուսաստան, Հայաստան-ՀԱՊԿ փոխարարները: Թիւրքիայի համատեքստում դաշնակցային պարտաւորութիւնների հետ: Թեհրան, դա է պատճառը, որ Ատրպէյճանին Ռուսաստանի թողութեամբ տրուեց «դաբո» թուրքական բանակի չափանիշներով ստորաբաժանումներ ունենալ, իսկ էրտողանը Փութինին որոշեց ցոյց տալ, թէ ով է տարածաշրջանի հիմնական խաղացողը՝ Ծուշի այցելելով, իսկ առաջիկայում էլ, ըստ շրջանառուող տեղեկութիւնների, էրտողանը մասնակցելու է Ֆիզուլի միջազգային օդանավակայանի բացմանը:

Ինչ վերաբերում է պաշտօնական Երեւանի դիրքորոշմանը, ՀՀ

ներով, միաժամանակ շարունակելով ստեղծագործել իմ սեփական օժանելիքի տան համար, ինչ որ մեծ առաւելութիւն է, նշեց Քիւրքճեան:

Ֆրանսիս Քիւրքճեան ծնած է 1969ին Փարիզ: Իր նախնիները Անատոլուէն են եւ 1915-ի ող-

ԱԳ նախարար Արարատ Միրզոյեանը իրան այցելութեան շրջանակներում «ԻՌՆԱ» իրանական լրատուական գործակալութեանը տուած հարցազրոյցում կարեւոր արձանագրում է արել. «Տարածաշրջանում լարուածութեան նուազեցման եւ կայունութեան հաստատման հարցում իրանի դերակատարումը եւ ներուժն ակնյայտ է, եւ դրա վառ օրինակ է Հայաստանի Հանրապետութեան սահմանների անձեռնմխելիութեան վերաբերեալ իրանի արտայայտած յստակ դիրքորոշումը: Մենք հաւատացած ենք, որ իրանի ներգրաւուածութեան ընդլայնումը դրական ազդեցութիւն կ'ունենայ ոչ միայն մեր երկու երկրների բարեկամութեան եւ փոխհարաբերութեան վերաբերեալ իրանի համատեքստում, այլեւ կը ծառայի ի շահ տարածաշրջանի խաղաղ, անվտանգ եւ բարեկեցիկ ապագայի»: Միրզոյեանը իրանի ԱԳ նախարարի հետ մամուլի համար համատեղ յայտարարութեամբ նաեւ փաստել է. «Հայաստանը յայտարարել է յայտարարում է, որ մենք բաց ենք կոմունիկացիաները բացելու խօսակցութեան համար, այնինչ՝ Ատրպէյճանը սխալ մեկնաբանութեամբ փորձում է խօսել, այսպէս կոչուած, «Ձանգեզուրի միջանցքի» մասին, որի վերաբերեալ որեւէ բառ, որեւէ պայմանաւորութեամբ իրանի հի եղել է: Ինչպէս սա, այնպէս էլ Հայաստանի ինքնիշխան տարածքի նկատմամբ Ատրպէյճանի ոտնձգութիւնները վտանգում են տարածաշրջանի կայունութեանն ու անվտանգութեանն ուղղուած մեր ջանքերը: Այս առումով մենք բարձր ենք գնահատում Հայաստանի տարածքային ամբողջականութեան եւ սահմանների անձեռնմխելիութեան վերաբերեալ իրանի դիրքորոշումը»:

Այնուամենայնիւ, փաստեւք, որ պաշտօնական Պաքուն բացայայտ շարունակում է իրանի հետ լարուածութիւնն էլ աւելի սրելու գիծը: Ատրպէյճանի նախագահ Իլհամ Ալիեւն օրերս Ջաբրայիլ կատարած այցի ընթացքում ուղղակի սպառնաց, թէ՛ «թող ոչ մէկը քիթը չխոթի մեր գործերի մէջ», «անհիմն մեղադրանքները անպատասխան չեն մնայ»: Եւ այլն: Ալիեւն իրանի դեկավարութեանը մեղադրեց զրպարտութեան մէջ եւ ուշագրաւն այն է, որ այս խօսքերը նա հնչեցրեց՝ նպատակ ունենալով իրանին աւելի նեարդացնել՝ լրացուցիչ «ատրիբուտներով»: Ալիեւն Ջաբրայիլում զօրամասի բացմանը, ինչպէս երեւում էր համացանցում յայտնուած տեսանիւթերում, լիաթոք ժպտալով, բառի բուն իմաստով՝ շոյում էր իսրայէլական արտադրութեան Harop անօդաչու թռչող սարքը:

«ԱՌԱԻՕՏ»

բերութեան օրերուն բռնած են գաղթի ճամբան: Նախ հաստատուած են Հայկալ, յետոյ տեղափոխուած Ֆրանսա: Իր առաջին անուշահոտ բոյրը՝ «Լա Մայլ»-ն է: Ներկայիս Ֆ. Քիւրքճեան աւելի քան հարիւր օժանելիքի եւ բոյրերու հեղինակ է:

www.massisweekly.com
Daily News Updates

OBITUARY

JUDITH BLANCHARD AVEDISIAN

Judith Blanchard Avedisian passed away peacefully on October 8, 2021 surrounded by her loving family... She was born on May 1, 1938... She married Arman Avedisian in 1962... Judy and Arman's lives were filled with many loving grandchildren...

2021 Թուականի «Օրորա» Մրցանակ

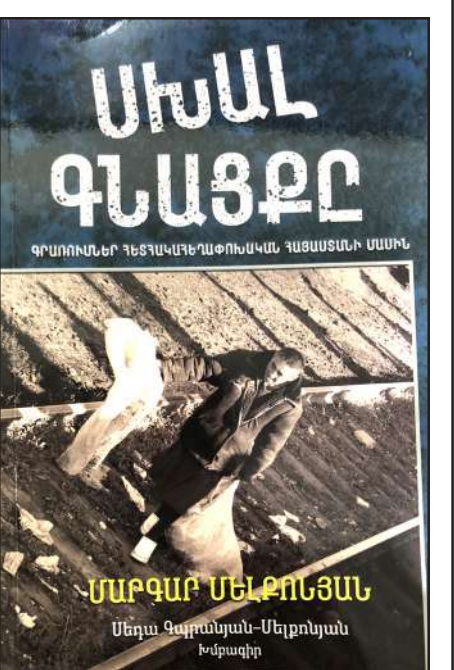
Շարունակուած էջ 14-էն

Թիւն եւ ներկայացուցիչ դատարանին մէջ: «Օրորա»-ն համաշխարհային շարժում է, որուն հիմքին «Երախտագիտութիւնն՝ ի գործ» գաղափարն է: Ծնորհիւ հարիւրաւոր մարդոց, որոնք արդէն միացած են մեզի, այն ազդեցութիւնը, որին կրցած է հասնիլ «Օրորա»-ն, բառացիօրէն կը փոխէ աշխարհը: Մեզի համար պատիւ է ճանաչման արժանացնել ձուլի են Լուսենկէի նման հերոսները եւ կարենալ ներկայացնել եւ խթանել անոնց աշխատանքը՝ ամբողջ աշխարհէն մեր աջակիցներուն եւ նուիրատուներուն օգնութեամբ»:

տուժած աւելի քան 1.000.000 մարդու կեանք: Գործողութիւններուն վրայ հիմնուած այս բարեգործութիւնը, որուն նպատակն է հասնիլ շօշափելի արդիւնքի, հնարաւոր կը դառնայ աջակիցներու շնորհիւ, որոնց նուիրատուութիւնները կ'ընձեռեն հնարաւորութիւն՝ շարունակելու աջակցիլ մերօրեայ հերոսներուն: «Օրորա»-ն բարձր կը գնահատէ իր առաքելութեան ուղղուած իւրաքանչիւր յանձնարարութիւն եւ կոչ կ'ընէ իւրաքանչիւր անհատի՝ միանալու եւ աջակցելու մարդասիրական ջանքերուն: Միեւնոյն ժամանակ կը շարունակուին 2022 թուականի «Օրորա» համաշխարհային մարդասիրական մրցանակին համար թեկնածուներու առաջադրումները: Մինչեւ 31 Հոկտեմբեր 2021 իւրաքանչիւր ոք կրնայ առաջադրել իր թեկնածուն, որ յաղթահարած է անձնական մեծագոյն մարտահրաշխանքները ուրիշներուն օգնելու համար:

Նոր Հրատարակութիւններ «Միսլ Գնացքը»

Գրառումներ Յետհակա-յեղափոխական Հայաստանի Մասին (1990-ականներից մինչեւ այսօր) Հեղինակ՝ ՄԱՐԳԱՐ ՄԵԼԳՈՆԵԱՆ Խմբագիր՝ Սեդա Գպրանեան-Մելգոնեան 210 էջերէ բաղկացած այս հատորն իր մէջ կը պարբակէ 33 յօդուածներ, որոնք գրուած են կարճ եւ արագ «ի պատասխան մի քանի սաղարանքների, որոնք ծագել են Հայաստանի Հանրապետութիւնում»:

Նոր Կեանքի Այիզք Եւ Շուկայի «Պերաշկին»

Շարունակուած էջ 2-էն

բարձրացնել: - Ինչո՞ւ ոչ, ինչո՞ւ չեմ կրնար պարոն ժիրայր, դուք իմ՝ ձեր ըսածին պէս՝ վտիտ մարմինիս մի նայիք, ես շատ ծանր գործեր ըրած եմ: - Շիտակը..., շատ չեմ հաւատար: Գիտէ՞ք որ, որպէս կին գործաւոր, մինակ դուք պիտի ըլլաք այդքան շատ տղամարդոց մէջ: - Ինծի համար կարելոր չէ պարոն ժիրայր, ծանր, թեթեւ՝ միեւնոյն է, ինծի գործ պէտք է, ընտանիքիս պիտի կերակրեմ: Ամուսինս՝ Յակոբը, գիտէք, այսպիսի գործերու ունակ չէ, իրեն միայն գիրք, թուղթ եւ գրիչ տուր: - Գիտե՞մ, գիտեմ տիկին: Յակոբը գիտութեան մարդ է, ան միայն հայագիտութեամբ կրնայ զբաղիլ: Մեղք, որ չեն հասկցած անոր արժէքը: Մենք՝ ռումանահայերս՝ լա՞ւ գիտենք իրեն... Այսպէս ուրեմն, ալ ըսելիք չմնաց: Վաղը առտուան ժամը եօթին ձեզի կը ծանօթացնեմ միւս բանուորներուն հետ: Գործը կ'աւարտի ժամը հինգին: Վճարումը ամէն օր, գործէն ետք: Հարց մը ունի՞ք տիկին Վէրժին: - Ոչ պարոն ժիրայր, մեծապէս երախտապարտ եմ: - Պիտի խոստովանիմ, որ բացառութիւն մըն է մեր ըրածը: Ես դեռ պիտի համոզեմ ընկերներուն: Վստահ եմ, անոնք համաձայն կ'ըլլան, մանաւանդ որ իրենք լաւ կը ճանչնան Յակոբ Անասեանը: Երախտապարտ ըլլալու ալ պէտք չի կայ: Դուք դեռ չէք գիտէր թէ ի՞նչ դժուար գործի մը մէջ է, որ կը նետուիք: Խնդիր չէ պարոն ժիրայր, հաւատացէք, ես ձեզի ամօթով չեմ ձգել: - Քիչ մը խնդիր է աղջիկս,

դիւրին չէ օրը ութ ժամ, քանի մը տասնեակ անգամ 50-60 քիլօ շաղախ կամ տուֆ քար երկրորդ յարկ հանել պատգարակով: Ժիշդ է՝ երկու հոգիով, բայց միեւնոյն է՝ դիւրին չէ: Ես կը կարգադրեմ, որ դուք մշտապէս պատգարակին առջեւ ըլլաք, ատանկ աւելի դիւրին է երկրորդ յարկ ելլալը: - Դարձեալ շնորհակալ եմ պարոն ժիրայր: Գիտեմ, որ ամէն ինչի պատրաստ էք Յակոբիս օգնելու համար: - Բնաւ հոգ մի ընէր աղջիկս, մենք լաւ գիտենք թէ մարդիկ ինչ դժուարաւ իրենց հացը կը հայթայթեն եւ մեր պարտքն է գէթ բարեկամներուն օգտակար ըլլալ: ...Խեղճ մայրս ամէն օր, գրեթէ լոյսը չբացուած, ինձ ու եղբորս թողնելով հօրս խնամքին, վեր էր կենում անկողնուց ու կէս ժամ քայլելուց յետոյ հասնում էր աշխատանքի վայրը: Ի՞նչ խնամք, մեր ամէնօրեայ «նախաճաշը» սահմանափակում էր տաք թէյի բաժակի մէջ բրդած սեւ հացով, շատ յաճախ էլ՝ առանց շաքարի: Կէսօրին, դասերից յետոյ գնում էի մայրիկիս աշխատանքի վայրը եւ սպասում այնքան մինչեւ աշխատանքն աւարտուէր, որպէսզի մայրիկիս հետ գնայի շուկայ՝ օրուայ «ընթրիքի» հարցը լուծելու համար: Օրուայ աղքատավարձով գնուած սննդամթերքը նոյն երեկոյին հագիւ էր բաւականացնում: Պարոն ժիրայրը մի ազնուագոյն անձնաւորութիւն էր: Իր ընկերներից գաղտնի, ոչ շատ յաճախ, պահանջուածից աւելի գումար էր վճարում մայրիկիս, որի շնորհիւ էլ մայրս չէր մերժում ինձ համար գնել ընկոյզի քաղցր սուճուխ (շարոց), իսկ շարաբաստիկ պերաշկու անունը վերջնականապէս ջնջուել էր մեր բառապաշարից:

ՄԵՆԲ ԿԱՊԱՀՈՎԱԳՐԵՆԲ ՁԵՐ ԱՊԱԳԱՆ, ՈՐՊԵՍՁԻ ԴՈՒՔ ԿԵՆՏՐՈՆԱՆԱՔ ՆԵՐԿԱԻ ՎՐԱ

RESIDENT INSURANCE PRODUCER Accident and Health Agent, Casualty Broker-Agent, Life-Only Agent, Property Broker-Agent

209 E. Alameda Ave., Suite 204 Burbank, CA 91502

WE INSURE YOUR FUTURE, SO YOU CAN FOCUS ON THE PRESENT

KARAPET S. DEMIRCHYAN CA LICENSE: 0C74479 demkarsinc@sbcglobal.net (818) 913-2414

Աշխարհի Բաժակ-2022. Հայաստան Կը Նահանջէ

Հայաստանի ֆուտպոլի հաւաքականը Աշխարհի Բաժակի զտուժի մրցումներուն գծով վերջին օրերուն իր ունեցած երկու խաղերէն ապահովեց միայն մէկ կէտ, նախ հաւասարելով Իսլանտայի հետ՝ 1:1 արդիւնքով եւ ապա պարտութիւն կրելով Ռուսիայէն՝ 1:0 արդիւնքով:

7-րդ հանգրուանի մրցումներուն գծով Ռեյկյավիկի մէջ կայացած հանդիպումի առաջին խաղակէսի 35-րդ վայրկեանին Կամօ Յովհաննիսեան առաջ մղեց Հայաստանի խումբին, սակայն երկրորդ կէսին դաշտի տէրերը տիրեցին նախաձեռնութեան եւ 77-րդ վայրկեանին 18-ամեայ Իսակ Յոհաննսոն հաւասարեցուց հաշիւը:

Երկուշաբթի, Հոկտեմբեր 11-ին կայացած 8-րդ հանգրուանին մրցելով Պոլսարեստի մէջ, Հայաստանի ազգային հաւաքականը նուազագոյն՝ 0:1 հաշուով զիջեցաւ դաշտի տէրերուն:

Միւս կայացած միւս երկու խաղերուն առաջատար Գերմանիան Սկոպլէի մէջ 4:0 արդիւնքով յաղթեց Հիւսիսային Մակեդոնիային, իսկ Իսլանտան Ռեյկյավիկի մէջ նոյն արդիւնքով յաղթեց Լիխտենշտէյնին:

Մրցաշարի աւարտէն երկու հանգրուան առաջ Գերմանիա 21 կէտով կը գլխաւորէ աղիւսակը եւ արդէն իսկ ապահոված է Քաթարի մէջ կայանալիք Աշխարհի Բաժակի եզրափակիչ փուլի ուղեգիրը: Երկրորդ դիրքի վրայ է Ռուսիայի՝ 13 միւլտրով, որուն 12-ական միւլտրով կը յաջորդեն Հիւսիսային Մակեդոնիան եւ Հայաստանը:

Աշխարհի Բաժակ-2022. Ամերիկա Մէկ Յաղթանակ Մէկ Պարտութիւն

Ֆուտպոլի Աշխարհի Բաժակի Հիւսիսային եւ Կեդրոնական Ամերիկաներու ինչպէս նաեւ Քարիպեան կղզիներու երկիրներու զտուժի մրցումներուն գծով Միացեալ Նահանգներու ազգային խումբը Թեքսասի մէջ հիւրընկալելով Ճամայքայի հաւաքականին յաղթանակ ձեռք ձգեց 2:0 արդիւնքով: Ամերիկայի երկու կողերն ալ նշանակեց 18 ամեայ Ռիքարտօ Փեփէն:

Հոկտեմբեր 10-ին, ԱՄՆ հաւաքականը 1:0 արդիւնքով պարտութիւն կրեց Փանամայի դէմ մրցումին՝ վերջինիս դաշտին վրայ:

Նոյն օրը արձանագրուեցան նաեւ հետեւեալ արդիւնքները.

Մեքսիքա-Հոնտուրաս	3:0
Ճամայքա-Գանատա	0:0
Քուվեյթ-Սալվատոր	2:1

5 մրցումներէ ետք իմբակի դասաւորումը կը ներկայացնէ հետեւեալ պատկերը.

Մեքսիք	11 կէտ
ԱՄՆ	8 կէտ
Փանամա	8 կէտ
Գանատա	7 կէտ
Քուվեյթ	6 կէտ
Սալվատոր	5 կէտ
Հոնտուրաս	3 կէտ
Ճամայքա	2 կէտ

Առաջին երեք տեղերը գրաւող երկիրները իրաւունք ձեռք կը ձգեն մասնակցելու Աշխարհի Բաժակի աւարտականներուն: Զորրորդ դիրքը գրաւողը պէտք է մասնակցի «փլէյ-օֆի»:

Աշխարհի Բաժակ-2022. Արժանքին Յաղթեց Ուրուկուայէն, Պրագիլի Հաւասարեցաւ Գոլոմպիայի Հետ

Ֆուտպոլի Աշխարհի Բաժակի հարաւամերիկեան գօտիի ընտրական մրցաշարին գծով տեղի ունեցան հերթական հանդիպումները:

Խումբակի յառաջատար Պրագիլի հաւաքականը հիւրընկալուեցաւ Գոլոմպիայէն եւ բաւարարուեցաւ ոչ ոքի արդիւնքով՝ 0:0:

Պրագիլի 9 յաջորդական յաղթանակներէ յետոյ առաջին միւլտրները կորսնցուց, սակայն կը շարունակէ գլխաւորէ մրցաշարային աղիւսակը՝ 28 կէտով:

Արժանիքին հաւաքականը սեփական յարկի տակ մրցեցաւ ուրուկուայցիներու հետ եւ վստահ յաղթանակ տարաւ 3:0 արդիւնքով:

Մալխաս Ամոյեանը՝ Ըմբշամարտի 2021թ Աշխարհի Ախոյեան

Հայաստանի յունահռոմէական ոճի ըմբշ Մալխաս Ամոյեանը ոսկէ մետալ նուաճեց Օսլոյի մէջ ընթացող ըմբշամարտի աշխարհի առաջնութեան:

72 կգ քաշային մարզիկը եզրափակիչ մրցամարտին 3:1 հաշուով մեծ դժուարութեամբ յաղթեց ռուսաստանցի Սերկէյ Կուտուզովին եւ առաջին անգամ հռչակուեցաւ աշխարհի ախոյեան:

Այս Հայաստանի յունահռոմէական ոճի ըմբշամարտի հաւաքականի առաջին մետալն է Օսլոյի մէջ:

ՌԻԵՖԱ-ի Ազգերու Լիկայի Երկրորդ Մրցաշարին Յաղթեց Ֆրանսան

Ֆրանսայի ֆուտպոլի հաւաքականը դարձաւ ՌԻԵՖԱ-ի Ազգերու Լիկայի մրցաշարի յաղթող: Կիրակի, Հոկտեմբեր 10-ին, Միլանի «Սան Սիրոյ» մարզադաշտին վրայ կայացած եզրափակիչին աշխարհի ներկայ ախոյեանը 2:1 արդիւնքով առաւելութեան հասաւ Սպանիոյ դէմ:

Հանդիպման հաշիւը բացաւ Սպանիան՝ 64-րդ վայրկեանին կողի հեղինակ դարձաւ Միկել Օիարզաբալը, սակայն Ֆրանսան նախ 66-րդ վայրկեանին Քարիմ Պենզեմայի նշանակած կողով վերականգնեց հաւասարակշիւութիւնը, ապա 80-րդ վայրկեանին Կիլեան Մփապէի կողով դարձաւ մրցաշարի յաղթողը:

Երրորդ տեղի համար Թուրքիի մէջ կայացած խաղին Եւրոպայի գործող ախոյեան Իտալիան 2:1 արդիւնքով առաւելութեան հասաւ Պելճիգայի նկատմամբ:

Անպարտելի Թայսոն Ֆիլիքսը Պաշտպանեց Տիտղոսը

Անպարտելի բրիտանացի Թայսոն Ֆիլիքսը (125,65 կգ) Լաս Վեկասի մէջ տեղի ունեցած մենամարտին պաշտպանեց փրոֆեսիոնալ բռնցքամարտի ծանր կշիռի WBC վարկածով աշխարհի ախոյեանի տիտղոսը: Մենամարտին 33-ամեայ Ֆիլիքսը յաղթեց 35-ամեայ ամերիկացի Տէնիթ Ուայլտըրին (107,95 կգ), որ 11-րդ ռաունտին յայտնուեցաւ խոր նոքաութի մէջ:

Ֆիլիքսը 32 մենամարտու ընթացքին արձանագրած է 31 յաղթանակ (22 նոքաութ), 1 ոչ ոքի:

2018 Դեկտեմբերին Ֆիլիքսը - Ուայլտըրը առաջին մենամարտը աւարտուած էր ոչ ոքի: 2020 Փետրուարին տեղի ունեցած երկրորդ մենամարտին Ֆիլիքսը նոքաութի ենթարկեց Ուայլտըրին եւ խլեց WBC ախոյեանական գօտին: